

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS
Išleis kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną mėnesį, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 3

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

January — Sausio 19 d., 1950 m.

(35-ti metai — 35th year)

MUSŲ VISUOMENĖJE

Pasibaigė SLA nominacijos

Tyliai, beveik be atgarsių
spaudoje, praėjo SLA nominaci-
jos, tai yra parinkimas kandida-
tų į SLA Centro vadovybę atein-
antiems dvejiems metams.

Nominacijų rezultatai tokie:

Į prezidentus

V. F. Laukaitis	1,900
F. J. Bagočius	557
K. Kalinauskas	303

Į viceprezidentus

P. P. Dargis	2,473
E. Devenienė	57
J. Mažukna	46

Į sekretorius

M. J. Vinikas	2,490
V. Tysliavičė	120
S. C. Buidvytis	53

Į išdėstius

K. P. Gugis	2,422
A. S. Trečiokas	126
J. Bačiūnas	56

Į išdėstius

J. Maceina	2,050
E. Mikuziūtė	2,007
E. Devenienė	375
J. Arlauskas	307
J. V. Valickas	196
S. C. Buivytytis	191

Į daktarus kvotėjus

S. Biežis	2,473
A. Šliupaitė	178
D. Pilka	64

Iš kandidatų rėmėjų skaičiaus
matyti kad tvirtiausiai laikosi
dabartiniai pareigūnai. Žinoma,
galutiniuose balsavimuose padė-
tis gali ir pasikeisti tačiau at-
rodo, kad šįmet pasikeitimų SLA
vadovybėje greičiausiai nebus.
Pažymėtina kad šįmet dar
kartą bando laimėti F. J. Bago-
čius, kadaise ilgą laiką buvęs
SLA pirmininku.

Greičiau šalintinas neaiškumas

Jau ne kartą spaudoje buvo
pastebėta, kad atskiros vietovės
Amerikos Lietuvių Tarybos
skyrų arba visai nėra, arba
jų yra susiorganizavusių gana
savotiškai. Ryšys tarp atskirų
vietovių ir Tarybos Vykdomojo
Komiteto labai įvairus.

Šis klausimas buvo paliestas
ir kongrese. Berods, buvo pa-
vesta Vykdomajam Komitetui
skirti komisiją, kuri parengtų ir
Tarybai duotų atitinkamą sta-
tuto pakeitimą, kuriuo būtų aiš-
kliau nustatyta Tarybos skyrių
santvarka ir jų santykiai su
Centru.

Deja, ligi šiol dar nieko ne-
girdėti, kas tuo reikalu daroma.
O būtų buvę naudinga, jei tai
būtų buvę sutvarkyta prieš Va-
sario 16 d. iškilnių rengimą.
Tad daug kur būtų padėję pla-
ningiau rengti iškilmes. Dabar
kai kur to turi imtis organiza-
cijos, kurių nėra tiesioginis už-
davinsys tai daryti...

Pažymėtina, kad Tarybos se-
kretoriatas siuntinėja spaudai
labai pavėluotas informacijas.
Pavyzdžiui A. Devenienės Kon-
grese pasakyta kalba išsiuntinė-
ta tik po Naujų Metų. Dar vė-
liau atsiųstas VLIKo pirmininko
sveikinimo tekstas. Taip pavė-

Kritiškos dienos Kinijos problemoje

Komunistai Kinijoje užgrobė Amerikos, Prancūzi- jos, Olandijos konsulatų. Kebli Achesono padėtis.

Valstybės sekretorius Ache-
sonas pareiškė, kad vienintelis
svarbus dalykas Kinijos proble-
moje yra tas, kad sovietai at-
jungia dalį Kinijos teritorijos
nuo Kinijos ir prisijungia sau.
Tuo būdu esanti pažeidžiama Ki-
nijos teritorijos neliečiamybė.

Kad visoje Kinijoje įsigalėjo
komunistai, kurie faktiškai visą
Kiniją mažiau ar daugiau per-
veda į Maskvos globą, tą Ache-
sonas laiko nereikšmingu dalyku.
Arba, jeigu ir reikšmingu, tai
vis dėlto tokia, dėl kurios nėra
pagrindo ką nors daryti. Jis ir
toliau dėl komunistų įsigalėji-
mo kaltina tik Čiankaiseką ir jo
vyriausybę.

Staigmena

Kaip tik po šitų paruošiamųjų
minčių Kinijos komunistai pa-
tikė staigmeną, kuri, be abejo,
ilgiam laikui sustabdys užsi-
mėjimus pripažinti tą vyriausybę.

Atėjo žinia, kad komunistai
užėmė Amerikos konsulatą Pei-
pinge ir pagrobė visą jo turta.
Valstybės Departamentas įsa-

luotas siuntinėjimas tampa be-
prasmiškas. Tuo tarpu laukiama
daugiau informacijų apie akciją
dėl genocido konvencijos, dėl
tremtinių imigracijos įstatymo
pakeitimo, kuris šio mėnesio ga-
le turėtų būti svarstomas Sena-
te, ir tt.

Kaip komunistai raito

Nemaža bėdos turi Bimba,
kai jam tenka nemaloni pareiga
aiškinti oficialius Lietuvos da-
bartinį valdovų skelbiamus
skaičius. Ta bėda susidaro iš to,
kad dabar Amerikoje jau daug
kas gali palyginti tuos skaičius
su skaičiais iš nepriklausomos
Lietuvos laikų.

Mat, bošlevikai vis planuoja,
pav., padidinti Lietuvoje gyvu-
lių skaičių iki tiek ir tiek. Tuo
būdu išduoda, kiek gyvulių da-
bar yra. Tuos skaičius palygi-
nus su tuo, kas buvo nepriklaus-
omos Lietuvos laikais, aiškiai
matyti, kad dabar gyvulių skai-
čius Lietuvoje yra nepaprastai
sumažėjęs, nors jau baigiasi
penkti metai, kai "taika"...

Bimba, pamatęs tuos palygi-
nimus, šaukia, kad "koks ten"
A. Rukuiža "fušeriuoja" skai-
čius. Girdi, komunistų partijos
oficialiai minimi gyvulių skaičiai
rodo tik kiek gyvulių yra kolek-
tyviniuose ūkiuose, bet ne iš viso
Lietuvoje.

Tačiau pati Bimbos "Laisvė"
spausdina Venclovos ir kitų
straipsnius, iš kurių matyti, kad
Lietuvos žmonės "nepaprastai
noriai" eina į kolektyvinius
ūkius ir kad atskirų ūkių beveik
nebėra.

Tai koks skirtumas tarp "ko-
lektyvinių ūkių" ir visų?
Sunku pasidaryti Stalino agen-
tams aiškintis, kai žinios "skir-
tos vietiniam vartojimui", ima-
ti patenka tarp "eksportinių"
žinių ir atidengia nemalonias
paslaptis...

kė 135 konsolato valdininkams
su šeimomis išvažiuoti iš Ki-
nos.

Tą Kinijos komunistų pasi-
elgimą Valstybės Departamentas
vadina greičiau laukinės, negu
tarptautinės teisės aktu.

Neilgai trukus patirta, kad
komunistai lygiai taip pat pasi-
elgė su Prancūzijos ir Olandijos
konsulatais.

Kai galvojama apie vyriausybę
pripažinimą, tai pirmoji ei-
lėži žiūrime, ar ta vyriausybė
turi galią valdomam krašte, ar
yra, ar žmonės su ja skaitosi,
ar remia, o toliau žiūrime, ar
toji vyriausybė yra pajėgi ir ar
turi noro laikytis tarptautinių
pasižadėjimų.

Pirmuoju atžvilgiu Achesonas
jau stengėsi įtikinti Amerikos
visuomenę, kad viskas tvarkoje.
Apie antrąjį jis nei nekalbėjo,
nes iš anksto paprastai nei apie
vieną vyriausybę negalima pa-
sakyti, kad ji tikrai tarptautinių
pasižadėjimų nesilaikys.

Tačiau į tą antrąjį klausimą
atsakė patys komunistai... Ir
atsakė gana netikėtu būdu. Jei
jau pats Valstybės Departamen-
tas pripažįsta, kad ta vyriausybė
bė elgiasi ne pagal tarptautinę,
o pagal laukinę teisę, tai tada
jau labai nepatogu kalbėti apie
pripažinimą...

Kaltinimas sovietams

Galima spėti, kad Achesonas
buvo pasirengęs lošti "Titoizmo"
korta Kinijoje. Jis nepareikšė
jokių kaltinimų kiniečiams komu-
nistams, o visą bėdą su-
vertė Maskvai, nurodydamas,
kad Maskva neabejotinai nu-
sikalsta tarptautinei teisei, pa-
sigrobdama sau didelę Kinijos
dalį. Jis nurodė, kad sovietai
jau atplėšė nuo Kinijos 4 die-
les ir labai svarbias šiaurės pro-
vincijas, kurias palaipsniui įun-
gia prie savęs. Vadinamoji Išo-
rinė Mongolija jau galutinai
įjungta į sovietus, Mandžurija
baigiama jungti, o Vidurinė
Mongolija ir Siankiange taip
pat jau visiškai prijungimo
linkme.

Tai yra milžiniškos teritori-

jos. Tai yra seniai beregėto im-
perializmo programos vykdymas.

Achesonas pareiškė, kad Ame-
rikos pozicija esanti tokia:
"Kas pažeidžia Kinijos neda-
lomumą, tas yra Kinijos prie-
šas ir tas veikia prieš mūsų
interesus".

Kaip tik netrukus Jungtinių
Tautų Organizacijoje turėtų būti
svarstomas senosios Kinijos
vyriausybės skundas prieš so-
vietus dėl sutarčių laužymo ir
Kinijos nepriklausomybės bei
teritorijos pažeidimo.

Atrodo, kad po šitokio Ame-
rikos politikos nusakymo, Ame-
rika stipriai rems Kinijos kalti-
nimą prieš sovietus.

Kaip su Formoza?

Dėl Formozos Achesonas pa-
sisakė labai aiškiai — kad ren-
giausi numoti į ją ranka, kaip ir
į patį Čiankaiseką. Į kitaip ma-
nantių nurodymus, kad Formo-
za yra svarbi strateginė vie-
ta pačios Amerikos pozicijai ap-
gynimui, Achesonas pareiškė,
kad Formoza neįeina į Amerikos
gynimosi liniją.

Tačiau ne visi senatoriai pa-
sitiki tokia Achesono nuomone
ir pareikalavo, kad būtų iškla-
syta karinių specialistų nuomo-
nė. Kaip žinoma, generolas Mc-
Arthur reikalauja Formozą gin-
ti. Dabar yra sutarta, kad Sena-
tas išklausys Krašto Apsaugos
Sekretoriaus Johnsono ir Jung-
tinio Karinių Pajėgų Štabų Vir-
šininko Bradley nuomonės tuo
klausimu.

Achesonas ir net senatorius
Connally susilaukė iš respubli-
konų nemaža priekaištų, kad jie
Formozos klausimą bandė iš-
spręsti vienašališkai, lyg ir dik-
tatoriškai.

Gal tuo klausimu nebūtų daug
kalbama, jeigu ne paskutiniai
įvykiai su konsulatais. Bet kon-
sulatų užgrobimas davė svarbų
argumentą į rankas visiems, ku-
rie yra priešingi nusileidimų komu-
nistams politikai. Achesonas
atsidūrė kiek keblioje padėtyje.
Ir galimas dalykas, kad Ki-
nos problemoj bus dar naujienų.

Stalinas vėl gražina mirties bausmę

Prieš porą metų sovietuose
buvo paskelbta, kad panaikina-
ma mirties bausmė. Viso pasaulio
komunistai trimtavo, kad,
girdi, štai kur yra didžiausias
žmoniškumas... "Nayvūs žmo-
nės tuo gal ir tikėjo, bet kas
bend kiek pažino sovietinių če-
kistų veikimo būdą, iš karto pa-
reiškė, kad nėra skirtumo, ar
sovietiškuose įstatymuose mir-
ties bausmė yra įrašyta, ar ne
— bus taip, kaip buvo.

Visai netikėtai ateina žinios,
kad mirties bausmė vėl oficia-
liai įrašoma į sovietiškus "įsta-
tymus". Kam to reikia — ne-
visai suprantama. Nes aišku,
kad ir dabar nebus jokio skirtu-
mo, o bus, kaip buvo.

Nebent tik vienas "patogu-
mas" — bus galima laikraščiuo-

se parašyti, kad tas ir tas už
"išdavimą" yra pakartas... Ru-
munijoje korė, Vengrijoje korė,
Bulgarijoje korė ir visam pa-
sauliui tuo gyresis, ir gąsdino
tuo lygiai vergus, lygiai nuo-
lankius partijos tarnus. O Mas-
kvoj per paskutinius porą metų
nebuvo patogu tuo gąsdinti, ka-
dangi prieš visą pasaulį pasi-
girta, kad mirties bausmės nėra.
Reikėjo tenkintis tyliai lik-
vidavimu... O gąsdinti, mato-
mai, reikia, nes be baimės ir be
teroro sunku "šviesiajam tėve-
liui" soste išsilaikyti.

Bet Maskvos agentai šitą
kartą apie "išmintingiausią įsta-
tymo pakeitimą" užsieniuose
tyli, kaip vandens į burną prisi-
sėmė.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

SAUSIO 12

Čekoslovakija išvarė tarptauti-
nės žydų šalpos organizacijos įs-
taigas iš Čekoslovakijos. Nese-
niai panašiai pasielgė ir Lenkija

SAUSIO 13

Britų Imperijos užsienių rei-
kalų ministeriai savo konferen-
cijoje Ceilone sutarė pripažinti
Vietnamo imperatoriaus Bao-Dai
režimą. Bao-Dai šiuo metu yra
panašiojo padėty, kaip Čiankaise-
kas buvo prieš porą metų Ki-
nijoje. Ir Vietname, kuris yra svar-
biausioji prancūzų Indokinijos
dalis, vyksta kova su komuni-
stų jėgomis, kuriems vadovauja
Hošminas.

Jugoslavija neseniai susitarė
su Amerika ir leidžia skristi
lėktuvams per jos žemę. O dabar
girdėti, kad rengiasi uždrausti
per Jugoslaviją skristi sovietų
ir kitų jų vadovaujamų kraštų
lėktuvams.

Vakaru Vokietijos vyriausybė
panaikino visas maisto korte-
les. Vienintelės kortelės liko
tik cukrui. Tuo vyriausybės žy-
giu esanti nustebinta net oku-
pacinė sąjungininkų administra-
cija...

SAUSIO 14

Sovietų atstovas Malik antrą
kartą išėjo iš Saugumo Tarybos
posėdžio, pareiškdamas, kad jis
nedalyvaus posėdžiuose tol, kol
ten bus Čiankaiseko vyriausybės
atstovas. Vieną kartą jis jau bu-
vo dėl tos pačios priežasties iš-
ėjęs, bet dar grįžo ginti savo pa-
siūlymo, kad senasis Kinijos
atstovas būtų pašalintas. Ta re-
zoliucija buvo atmetta šešiais
balsais prieš tris, dviem susilai-
kius. Susilaukė Britanijos ir Ze-
landijos atstovai. Mat, jų vy-
riausybės pasiskubino pripažinti
komunistinę vyriausybę.

Vokiečių generolai pareiškė
savo ministeriui pirmininkui, kad
jeigu bus galima Vokietijai gin-
kluoti, tai dar šiais metais esą
reikalinga sudaryti nors vieną
pėstininkų diviziją, o kitais me-
tais jau turės būti ir šarvuotas
korpusas.

Vokietijos kancleris Adenau-
er vyktą pasimatytį su Prancū-
zijos užsienių reikalų ministriu.
Bet pasimatymo išvakarėse jo
vardu buvo pareikšta, kad ne-
gali būti kalbos apie artimesnius
santykius su Prancūzija, kol ne-
bus tinkamai išspręstas Saaro
kraštas.

Saaro kraštas pirmojo karo
pabaigoje buvo atskirtas nuo
Vokietijos ir paliktas kurį laiką
"kyboti", iki gyventojai nubal-
suos, prie ko jie nori prisidėti.
Hitlerio laikais įvyko balsavimas
ir nubalsavo grįžti prie Vokietijos.
Dabar tas kraštas vėl at-
skirtas nuo Vokietijos ir prancū-
zai, nelaukdami tarptautinių
sprendimų, įjungė tą kraštą į
savo ūkį. Tas kraštas svarbūs
ne tiek dėl savo ploto ir gyven-
tojų (jis yra nedidelis), bet
dėl turtingų anglies kasyklų.

SAUSIO 15

Ispanija skundžiasi, kad jai
trūksta maisto. Reikia apie 1/2

milijono tonų kvečių. Vyriausybė
kreipėsi į visus kraštus pa-
galbos. Manoma, kad kreipėsi
net ir sovietus... Spėjama, kad
čia yra ir politinis manevras:
nori pagąsdinti Ameriką, kuriai
nebūtų paranku, jei Franco su-
sidraugautų su Stalinu. Ar tai
gali būti? Kodėl ne... jei Hit-
leris galėjo...

SAUSIO 16

Suomija atsisakė patenkinti
sovietų reikalavimą išduoti ta-
riamus "karo nusikaltėlius", ku-
rie esą pasislėpę Suomijoje. Visu
pirma, nežinia, ar ištikrųjų tie
reikalavimai žmonės Suomio-
je yra. Antra — nėra jokių
įrodymų, kad jie nusikaltėliai.
Trečia — Suomijos vyriausybė
aiškiai pareiškė, kad pripažįsta
prieglaudos teisę politiniams pa-
bėgėliams. Ji turėjo daugiau
drąsos, negu daug patogesnėje
padėtyje esanti Švedija, kuri
anais metais visą eilę pabaltiečių
išdavė persekiojams.

Prancūzijos užsienių reikalų
ministeris Schuman pareiškė,
kad dabar visai nemano grąžinti
Vokietijai Saaro krašto. Jo liki-
mas bus galutinai išspręstas
taikos sutartyje, o kol kas Prancū-
zija naudosianti Saaro anglies
kasyklas.

SAUSIO 17

Sovietų delegatai pasiūlino
dar iš trijų Jungtinių Tautų
Organizacijos organų, vis pro-
testuodami, kodėl nepašalina Ki-
nijos atstovų.

Suomijoje įvyko prezidento
rinkimai.

35 divizijos Kaukaze

Sovietai esą sutraukė 35 ge-
riausias savo kariuomenės divi-
zijas į Kaukazą. Tuo tarpu nie-
kas neišaiškina, kodėl.

PAVOJUS PERONUI

Argentinos prezidento Pero-
no partijos esą regimas gana
aštrus skilimas. Daugiau kaip
100 aukštų valdininkų esą paša-
linti iš partijos.

Didžiausia opozicija Peronui
netrukus susidarysianti iš buvu-
sių jo paties šalininkų tarpo.

Bazės Šiaurės Afrikoje

Anglijos kariniai specialistai
sako amerikiečiams, kad Angli-
ja esanti netinkama vieta Ame-
rikos ir pačios Anglijos lėktuvų
bazėms. Anglija tam tikslui
esanti ir per maža ir per lengvai
pasiekiamą iš Rusijos... Jie
siūlo, kad Vakaru gynimosi
aviacijos bazės būtų išdėstytos
šiaurinėje Afrikoje.

NUSKENDO POVANDENINIS LAIVAS

Anglų pavandeninis laivas su-
susidūrė su tanklaiviu ir nusken-
do. Iš 80 jūreivių, buvusių laive,
tik 15 pavyko išgelbėti.

ŠIOJE ŠALYJE

ANGLIES STREIKUOSE prasi-
dėda tikra painiava. Apie 70,000
darbininkų Lewis išvedė į vi-
sišką streiką. Po savaitės įsakė
jiems grįžti, tačiau ne visi
klausė: nori arba pilnos savaitės
darbo, arba visai neina. Darosi
nebeaišku, prieš ką streikuoja;
ar prieš darbdavius, ar prieš
unijos vadą...

Minkštosios anglies pramonin-
inkai rengiasi kreiptis į Fede-
ralinę Darbo Įstaigą su skundu
prieš Lewis ir jo vadovaujamą
uniją dėl nesąžiningos praktikos
darbo reikaluose.

Darbo Įstaigos rengiasi prašyti
teismo įsikisimo, kad priverstų
Lewis parodyti daugiau geros
valios derybose. Bet prezidentas
gali Darbo Įstaigą nuo to su-
laikyti. Darbo Įstaiga sako, kad
anglies srity padėtis yra jau pa-
vojinga viso krašto reikalams.
O prezidentas tebesilaiko tos
nuomonės, kad pavojaus dar
nėra ir mano, kad nereikia įsi-
kišti.

JAMES F. BYRNES, buvęs
Valstybės Sekretorius, kandi-
datuos demokratų nominacijoje
į S. Carolina Gubernatoriaus
vietą.

AFL ir CIO sutarė, kad politi-
kos srity ir toliau veiks sutar-
tinai, kadangi ligšiolinis sutar-
tinis veikimas davęs gerų vai-
sių.

NEW YORKE vis dar stinga van-
dens. Jau trečią kartą skelbiama
"vandens pasniko" diena.

MARGARINO klausimas šiomis
dienomis Senate buvo ne mažiau
aktualus, kaip ir Formozos...
Atstovų Rūmai jau seniau yra
priėmę įstatymą, kuriuo panai-
kinami specialūs mokesčiai mar-
garinui, kuriuo buvo norima var-
žyti jo lenktyniavimą su sviestu.

Senate "pieningųjų" valstybių
senatoriai neturi vilties visuoti-
niam Senate balsavime tą
Atstovų Rūmų jau priimtą įsta-
tymą atmeti, tad jie bando
bent kitokiais būdais suvaržyti
margarino praplatinimą. Jie
pasiūlė naują įstatymo suma-
nyną, kuriuo būtų uždrausta
margariną pardavinėti kitoje
valstybėje, kaip tik toje, kur
jis pagamintas. Tokiu būdu mar-
garino prekyba praktiškai būtų
uždrausta didžioje Amerikos da-
lyje. Margarino būtų galima
gauti tik nedaugelyje tų valsty-
bių, kuriose yra margarino fab-
rikai...

NEW YORKO majoras pasiūlė
legalizuoti arklių lenktynių ir
kitų sportų įvykių lažybas, sa-
kydamas, kad sustabdyti tų la-
žybų vistikė nėra priemonių, tad
verčiau esą bent turėti iš to pa-
jamų mokykloms, ligoninėms ir
t.t. Tačiau tas jo pasiūlymas
susilaukė ir nemažą pasipriešini-
mą. Esą, nenormalu valstybėm
imti pelną iš tokių dalykų, ku-
rie žmonės į nelaimės veda.

Vien tik New Yorke yra 10
tūkstančių tokių verslininkų, ku-
rie verčiasi tokiomis lažybomis.
Šimtai tūkstančių žmonių jose
dalyvauja. Apie 19,000 polici-
ninkų, šalia kitų pareigų, turi
pareigą kovoti ir su lažybomis.

"Žmonėms reikia tiesą sakyti, bet gyvuliams -- neverta..."

Prieš kiek laiko, kai į Ameriką atvyko kunigas A. Petraitis, vienas iš tų, kurie nuostabiū būdu išsiviešėjo nuo enkavedistų kulkosvaidžių ties Červene, už Minsko, esu prisiminęs apie Juozą Dirginčių, kun. A. Petraičio artimą draugą, Eržvilko parapijos ūkvedį, su kuriuo 1941 metų pavasarį apie pustrčio mėnesio man teko praleisti "po tuo pačiu stogu" — toje pačioje Kauno kalėjimo 64-toje kameroje.

Štai tas žmogus dabar jau irgi Amerikoje. Krašte, į kurį persikelti niekad nesvajoję, ypač tokiame vėlyvame amžiuje: jam jau 75 metai.

Anuo metu jis buvo bolševikų suimtas dėl to paties įtarimo, kaip ir kun. A. Petraitis. Juos įtarė, kad jie padėjo kai kuriems asmenims pasprukti iš bolševikų "rojaus".

Įtarimas buvo, bet įrodymų nebuvo. Bolševikų tardytojai labai mėgsta prisipažinimus. Visokių priemonių tam jie pavartoja. J. Dirginčių tardydami visų pirma jie norėjo paveikti jo ambiciją ir išnaudoti jo religingumą. Tardytojas pradėjo:

— Mes žinome, kad esi religingas žmogus, todėl mes tau te gerbiame ir tikime, kad apie ką klausime, pasakysi visa tiesą. Nes tikintis žmogus juk nemeluoja ir į klausimus teisingai atsako.

J. Dirginčius, išklausęs tą "pamokslėlį", filosofiskai atsakė: — Taip, žmonėms reikia tiesą sakyti. Tik gyvuliams nėra prasmės ką nors sakyti, nes jie vis tiek žmogaus kalbos nesupranta...

Galima numanyti šitokio pareiškimą pasekmes... Bet J. Dirginčius, jau tada 66 metų amžiaus žmogus, viską tyliai pakėlė ir neprastarė nieko, ko bolševikams nereikėjo žinoti.

Ir į kamara grąžintas po tardymų daug ko neprasitarė, klausimas atsakė:

— Tai, nieko svarbaus. Visi čia svarbesnių rūpesčių turi...

Tik dabar, toli nuo persekutojų jis gali daugiau atskleisti

Juozas Dirginčius

ty ilgai nešiotų paslaptį.

Anuo metu bendras dienas ir naktis tarp tų pačių keturių sienų gyvenome ne mažiau kaip 29 vyrų: jaunų, vidutinio amžiaus ir gerokai pagyvenusių. J. Dirginčius mūsų tarpe amžiumi buvo vyriausias. Ir tyliusias, kukliausias, kančiausias...

Nesistengėm per daug jį tada klausinėti. O jautėm, kad milžinišką sunkumą nešioja krūtinė. Ir dažnai savo tarpe pasigėrėdavom tuo tyliu, atspariu, kietai lietuvišku charakteriu.

Šia proga nieka pasveikinti tą pavyzdinę tvirtos valios tautietį, kad įvyksta viena iš didžiausių jo anų ir žinoma, vėlesnių dienų svajonė — gyventi drauge su artimiausiu jo gyvenimo draugu kun. Petraičiu. Jis sausio 9 dieną, drauge su kitais tremtiniais, iškelti atskrido į New Yorką ir tuojau išvyko į Chicago, kur gyvena ir kun. A. Petraitis, S. P. Gimimo parapijos klebono kun. Paskausko globoje.

Linkiu, kad šis, galima sakyti, vienas iš nežinomųjų lietuviškų dvasos herojų, čia ras pelnytą poilsio ir pasitenkinimo bent tiek, kiek jo galės rasti taip toli nuo tėviškės pievų...

V. Rastenis

BOSTON, MASS.

PASIRENGIMAI NEPRIKLAUSOMYBĖS SVENTEI

Bostono ALT vasario 12 d. ruošia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 32 metų sukakties iškilmingą minėjimą.

Tuo reikalu ALT pirmininkas adv. Grigalius buvo priimtas Massachusetts gubernatoriaus Paul A. Devere, kuris pažadėjo lietuvių tautinės šventės progą paskelbti atitinkamą proklamaciją ir valstijos gyventojus ir asmenis dalyvauti iškilnių akte.

Sukakties minėjimas prasidės 10 val. prieš piet šv. Petro bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis Lietuvos išlaisvinimo intencija.

Tą pačią dieną 3 val. po pietų bus iškilnių aktas So. Bostono High School — Thomas Park didžiojoje salėje.

Kalbėtojais pakviesti: prof. Mykolas Biržiška, vienintelis Amerikoje gyvenantis nepriklausomybės akto signataras, S. Sužiedelis, J. Tysliava ir red. Jonušis.

Meninė iškilnių dalis pavesta organizuoti kompozitoriui Jeronimui Kačinskui ir režisoriui Henrikui Kačinskui.

Sudaryta rezoliucijų komisija, kuriai įėjo: adv. Kalinauskas, red. Jonušis, Kalvaitis ir Juknevičius.

Šventės progą bus pasakytos atitinkamos kalbos per visas tris lietuviškas radio stotis. Kalbės

Pr. Razvadauskas, inž. Caplikas ir adv. Kalinauskas. Iškilnių įvado ceremonijai atlikti pakviesti Amer. Leg. Stepono Dariaus postas ir Bostono Lietuvių skautų vietininkija.

Šios didžiausios mūsų tautinės šventės iškilnėse kviečiami dalyvauti visi Bostono lietuviai ir tuo būdu vieningai pareikšti brolišką užuojautą pavergtai Tėvynei ir tvirta pasiryžimą kovoti už jos išlaisvinimą.

WATERBURY, CT.

LIETUVIŲ MOKYKLOS KONCERTAS

Lietuvių mokyklos, lituanistikos kursų komitetas, šį sekmadienį, sausio 22 d., rengia koncertą. Koncertas įvyks šv. Juozapo parapijos salėje. Pradžia 6:30 val. p.p.

Programoje dalyvaus solistas baritonas Stasys Liepa ir solistė sopranas M. McGrath. Kompanuos Vytautas Marijošius.

Po programos šokiai. Koncertas pelnas skiriamas lietuviškų kursų reikalam.

DANTŲ TECHNIKAS LIETUVIS

neseniai atvykęs iš Europos, ieško darbo. Adresas: S. Makutėnas, 4011 North Maridian St., Indianapolis 8, Indiana.

Detroit, Mich., Naujienos

IS TAUTINĖS SAJUNGOS SUSIRINKIMO

Sausio 15 dieną įvyko Tautinės Sąjungos susirinkimas. Pirmininkavo A. Gilvydis. Sekretoriavo naujasis sekretorius Jonas Švoba.

Skyriaus pirmininkas J. Kripas perskaitė laišką iš centro, kuriame skyrius kviečiamas susidaryti metinę darbų planą, platinti kygas ir laikraščius, ypač tuos, kurie skelbia Tautinės Sąjungos darbus. Istoti į Sąjungą pareiškimą įteikė Antanas Bankaitis.

Skyriaus valdyba padarė pranešimus apie pereinamąjį metų veiklą. Ji nebuvo gyva, todėl šįmet bus stengiamasi pagyventi. Parengimų komisija papildyta, pasiūlyta pati ir šiemetams. Susirinkimas įgaliojo komisiją rengti užgavėnių pramogėlę, vėliau koncertą ir vasarą gegužinę.

VIRŠ \$80 DAILĖS PARODAI

Apie praejusį vakarėlį pranešė skyriaus pirmininkas J. Kripas ir vakarėlio pirmininkas A. Rinkūnas. DIRVOJE jau buvo rašyta, kad vakarėlis praėjo gražiai, o dabar galima papildyti, kad ir pelningai. Gryno pelno liko virš \$80.00, kurie bus įteikti Lietuvių Dailės Parodai. Su visomis kitomis aukomis ir parodos bilietėliais susidarys virš \$300.00 aukų iš mūsų miestų.

Išjungus į mūsų veiklą daug energingų naujai atvykusių lietuvių, tikimės, šiais metais mūsų veikimas eis kur kas smarkesniais šuoliais.

GRĮŽO IS FLORIDOS

Notaras Paul Molis, atostogavęs Floridoje, jau grįžo. O jo žmona dar pasiliko šiltame krašte ir pas ją nuvyko jo dukrelė Aldona.

APSIGYVENO MIESTE

Buvęs seimo narys A. Gilvydis su šeima, atlikęs pas ūkininkų

ką darbo sutartį, atvyko apsigyventi į Detroitą.

Dabar Detroito jau skaitoma apie 1,300 buvusių tremtinių. Laukiame jų ir daugiau.

DALYVAUS INTERNACIONALINIO INSTITUTO METINIAME BALIJE

Br. Budriūno choras ir lietuvių šokėjų grupė yra užkviesta vasario 11 d. atlikti dalį programos metiniame Internationale Instituto baliuje, kuris įvyksta didžiojoje Masonic Temple salėje. Į šiuos balius paprastai susirenka po kelis tūkstančius žmonių, dalyvauja aukščiausio miesto ir valstybės valdininkai.

RUOŠIASI VASARIO 16-TAI

Teko nugirsti, kad Draugijų Centras jau ruošiasi Vasario 16-tos dienos minėjimui. Kadangi Draugijų Centro susirinkimuose tegali dalyvauti tik draugijų išrinkti atstovai, tai pašaliniam žmogui ir nėra galimybės tiksliai sužinoti, kas planuojama ir veikiama. Ypač, mums, korespondentams nepatogu, norėtumėm parašyti, bet nėra galimybės sužinoti. Vienas klausimas viešai nusakoma, kitas kitaip, na ir rašyk... Amerikonių korespondentams visur durys atdaros ir jie laukiami. Mums lietuviams visai kitaip. Skelbi kurį nors vakarą per kelis laikraščius visuomenės ar daugiau. Rengėjai žinių kartais duoda, kartais net ir paprašo parašyti. Bet kai po įvykio dėkoja darbininkams ir net kartais pavaišina už jų pasidarbavimą, korespondentai tada neskaitomi nei darbininkais, nei taktininkais. Reikia, pas mus spauda ir korespondentai labai pigūs, nes jie dirba iš patriotizmo. Nesvarbu likti nekviestam ar nevaikšintam, bet svarbu žinoti, kas dedasi, kad galėtum spaudoje paminėti.

Maria Sims

BUV. TREMTINIŲ VAKARAS

Sausio 29 d. 5 val. p.p. Detroito Lietuvių Buv. Tremtinių Draugija rengia seniai laukiamą viešą vakarą buv. Lietuvių sveitainėje, kampas 25 ir Vernor Highway.

Programoje numatyta Antano Gustaičio "Sekminių Vainiko" vaidinimas (režisuoja buv. Kauno dramos teatro artistė Arlauskaitė - Mikšienė); tautiniai šokiai (vadovauja Zaganavičienė); tautinės dainos (diriguoja Br. Budriūnas); smuikas solo (groja Vl. Motiekaitis, akomponuoja Br. Budriūnas.)

Šis vakaras bus lietuvių tremtinių padėkos vakaras visiems tiems geriems Amerikos lietuviams, kurie taip gausiai rėmė ir remia lietuvių tremtinius Europoje, kurie pagelbėjo didžiai jų daliai atvykti į Ameriką ir čia įsikurti.

Kadangi programa gana ilgą, o po visų vaidinimų reikia laiko pasiūlyti, šokiai ir naujoms pažintims užmegsti, tai vakaro pradžia numatyta, palyginti anksti — 5 val. p. p.

Bus šokiai prie gero orkestro ir turtingas bufietas. Įėjimo mokestis 1 doleris.

Įėjimo bilietus galima gauti iš anksto pas platintojus ir Draugijos valdyboje, ir vietoje prieš vaidinimą, pradėdant nuo 4 val. po pietų.

Gautas pelnas numatytas pirmoje eilėje skirti — vargė ir bėdoj atsidūrusiems tremtiniais paremti.

J. J.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", kom. A. Vanagačio įkurtą muzikos ir juokų žurnalą. Eina karta į mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant siųskit ir pinigus.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave. Chicago, Ill.

Aš Tavo Bičiulė Knyga!

Pranešame gerb. Tautiečiams, kad nuo š.m. spalio 15 d. leidyklos PATRIA Generalinė atstovybė JAV pradėjo lietuviškos knygos, leidyklos leidinių, platinimo darbą sūkiu — "Aš tavo bičiulė knyga"

Derinant šios leidyklos knygų platinimo darbą pasaulyje, teko

PAKEISTI KNYGŲ KAINAS

Kviečiame atkreipti dėmesį į naują kainaraštį, kuris bus skelbiamas šioje vietoje nuo kitos savaitės.

Prelatas Ig. J. Kelmelis,

kurio iškilminga investicija į mokyklą ir kiek mokėsi privačios mokyklos, 4 val. p.p., Newarko, N.J., šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje. Apelgas atliks Newarko arkivyskupas Thomas J. Walsh. Tą pačią dieną 6 val. vakare parapijos salėje rengiamas bankietas naujam prelatui pagerbti.

Prelatas Kelmelis, gimęs 1882 m., Lietuvoje baigė tik pradžios mokyklą ir kiek mokėsi privačios mokyklos, 4 val. p.p., Newarko, N.J., šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje. Apelgas atliks Newarko arkivyskupas Thomas J. Walsh. Tą pačią dieną 6 val. vakare parapijos salėje rengiamas bankietas naujam prelatui pagerbti.

BROOKLYN, N. Y.

STIPRĖJA ALT SAJUNGOS SKYRIUS

Sausio 6 d. gausiame susirinkime ALTS pirmasis skyrius pradėjo šių metų veiklą.

Buvusioji valdyba pranešė apie 1-jo skyriaus organizavimą, apie skyriaus narių dalyvavimą veikloje: ruošiant Lietuvių Kongresą, padedant Lietuvių Dailės Parodai, platinant parodos bilietus ir atliekant meninę programą. Skyriaus rūpesčiu surengtos ministrui St. Lorzaičiui išleistuvės.

Be pereinamaisiais metais į skyrių įstojuši žinomų visuomenininkų bei kultūrininkų, šį kartą vėl į skyrių įstojo keliolika naujų narių: J. Kiaunė, A. Sodaitis, M. Jasėnas, S. Gudas, V. Alksninis, B. Vyliūdas, J. Juška, B. Svilas ir kiti.

Tik neseniai iš Vokietijos atvykęs Tremtinių Bendruomenės Komiteto pirmininkas Balys Vyliūdas pranešė apie Vokietijoje likusių tremtinių padėtį.

Susirinkimas išrinko naują skyriaus valdybą: St. Gudas — pirmininkas, Pr. Narvydas ir V. Alksninis — vicepirmininkais, J. Butkus — sekretorius, K. Krulikas — kasininkas, M. Jasėnas — kasos sekretorius ir J. Ginkus — valdybos narys ypatingiems reikalam.

K. K.

RENGIA BANKIETĄ

Komp. K. V. Banaičiui pagerbti

Kompozitorius prof. K. V. Banaičis apsigyveno Brooklyne, įsteigė muzikos studiją ir veda Brooklyno Lietuvių Operetės Chora.

Jam pagerbti Operetės Choras rengia bankietą sausio 21 dieną. Bankietas įvyks Lietuvių Piliėčių Klube, 280 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

AUKOS LIETUVIŲ DAILĖS PARODAI

(tęsinys)

SLA 75-ji kuopa, Los Angeles	\$ 25.00
ALT 4-tas skyrius Detroito	20.00
Sandaros Moterų Klubas Bostone	5.00
Detroito Lietuvių Organizacijų Centras	10.00
J. Kasmauskas, Boston	10.00
Ambrose Blažys, Worcester	10.00
Vincas Zinkevičius, Brockton, Mass.	10.00
Pranas Saladžius, Rochester	5.00
Ignas Navickas, Waterbury	5.00
Stasys Skurvydas, Kearny, N. J.	3.00
Br. Plaušinitis, Sioux Jowa	3.00

Po \$2.00 auokojo:

Jurgis Dumbrys, Stoughton, Mass., Leonas Dautartas, Cleveland, Ohio, Robertas Hartvigas, Amsterdam, Petras Čigas, Cleveland, Ohio, Marija Kazlauskaitė, Great Neck, N. Y., J. Skuodas, De Kalb, Ill., Pranas Klorikaitis, Bridgeport, Conn., Juozas Juodakis, B. Stančikas, Steubenville, Ohio, K.B. Avizoniai, Elon Col, N.C., Kostas Aleksiūnas, Waterbury, Conn., Alfredas Bielskis, Gardner, Mass., S. Vilinskas, No Bloomfield, Conn., Pr. Kirlys, Cleveland, Ohio.

(Bus daugiau)

"PADĖKIT! Kitaip - bus baigta su Lietuvėle..."

Iš Balio Gaidžiūno kalbos Clevelande, sausio 8 d.

Kada čiaurioniečių dalis bažnyčioje giedojo žuvusiųjų giesmę, mes dažnas braukėme ašaras ir per tas ašaras matėme Lietuvą. Matėme svetimųjų išniekintus namus, matėme tremtinių kolonas į šiaurę, matėme žuvusius ir kankinamus artimuosius.

Mūsų patirtis ir paskutiniojo meto žinios mums tvirtina, kad Lietuva išduota kancionoms ir sunaikinimui. Štai ką sako laiškas, rašytas iš Lietuvos praėjusių metų birželio mėnesį:

"Mūsų motinų sektose pasakose tie velniai, kurie kaušais pila verdantį smėlį į žmonių gerkles, nė kiek neblogesni už sovietinį okupantą. Mes čia visi baigiam dūsti. Mes meldžiame kasnakt Dangų išsigelbėjimo ir kasdien keikiame likimą, kad išsigelbėjimas neateina. Ir jei Jūs, ten, laisvajame pasaulyje būdami ką galit, padėkit. Padėkit vardan mūsų kruvinų kancionų. Kitaip bus baigta su Lietuvėle..."

Tai balsas iš anapus, kur prie kancionų kryžiaus kalamas kiekvienas sąmoningas lietuvis. Ir tos kancionos Lietuvą piauša nuo 1940 m. birželio 15 d.

Pirmoji sovietų okupacija, kuri tęsėsi 1 metus, Lietuvai kaštavo 50,000 aukų.

Vokiečių okupacija, kuri tęsėsi nuo 1941 m. birželio 22 d. iki 1944 m. rudens, drauge su Lietuvos mažumomis, Lietuvai kaštavo 380,000 aukų.

Antroji sovietų okupacija, kuri tęsiasi nuo 1944 metų rudens iki šio laiko, ir dar nežinia kada ji užsibaigs, Lietuvai kaštavo apie 800,000 aukų.

Sudėjus visų šių trijų okupacijų aukas, mes matome, kad Lietuva neteko 1,230,000 žmonių. Didžioji jų dalis jau žuvusi, bet nemaža dalis tebekenčia įvairias ištremimų, kalėjimų ir koncentracijos stovyklų kancijas.

Nereikia manyti, kad tos okupacijos palietė tik šiuos pamintus mūsų šalies žmones. Ne. Okupacijos palietė visus, išskyrus sauleje pardsidavėlius, nuėjusių biuriu ir už Judą, pelnytis kruviną skatiko.

Visi mes tose okupacijose gavome dideles žaizdas. Ir aš tvirtinu, kad mūsų tarpe nėra nė vieno, kuris vienai ar kitaip nebūtų palietas.

Dabar dažnai atvejais mes pakalbame:

Kodėl Lietuvą ištiko šios nelaimės?

Ir dažnas dėstome savo asmeniškas ar srovinių interesus diktuojamas pažiūras.

Lietuvą ir kitus panašius kraštus nelaimės užgruvo tada, kada Stalinas ir Hitleris susitarė pasidalinti Europą. Tas susitarimas, įvykęs 1939 metais, dabar jau žinomas visiems. Tada du, iki dantų ginkluoti barbarai, išėjo plėsti nekaltų tautų.

Ir visos kalbos, kad su Lietuva būtų buvę kitaip, jeigu Lietuva būtų buvusi kitokia valdžia, yra tuščias įrodinėjimas.

Mūsų valstybė buvo akmuo ant didžiojo kelio. Per tą nedidelį akmenį lengvai galėjo pervaziuoti milijonai rai ir jį trypti. Tie ginkluoti rai trypė mūsų, latvius, estus, lenkus, gudus, ukrainiečius, pagaliau jie trypė visą Europą. Europa skendo kraujuose.

Vienas iš tų nusikaltėlių nuobautas. Antrasis dar šaučia ir paskubomis naikina. Jis naikina ne vien mūsų tautą. 120 milijonų žmonių kenčia baisiai priešpauką ir 200 milijonų pačios Sovietų Sąjungos vergų

laukia išsilaisvinimo. Tas išsilaisvinimas ateis, ir antrasis nusikaltėlis susilauks atpildo.

Lietuvių tauta visose šiose okupacijose išsilaukė garbingai. Kaip žinome, pirmoji sovietų okupacija pasibaigė visos tautos sukilimu. Tauta buvo tarsi padegta ir, kas tik pajėgė, griebėsi ginklo. Kraštas sukilo savime, nes visi buvo mirtingi nuoskaudų išgyvenę.

Lietuvių tauta nepuolė į glėbį ir vokiečiams, nors tada ir buvo labai daug pagundų. Juk buvo praėjusios tik kelios dienos, kada į gyvulinius vagonus sukimšti ir troškinami buvo išvežti mūsų artimieji, broliai ir tėvai. Lietuviai susiorientavo, kad vieną okupantą pakeičia kitas.

Vokiečių okupacijos priešintis buvo kiek lengviau. Šioje okupacijoje gimė ir Vyriausias Lietuvos Išsilaisvinimo Komitetas, vieninga veikla atžymėjęs dar vieną gražų mūsų organizuotos tautos pasipriešinimą. Tada greta krikščionio demokrato atsisto laudininkas, greta tautininko — socialdemokratas. Atsisėdo vanden bendrųjų reikalų ir Lietuvos laisvės.

Ir trečioji okupacija, kuri yra pati sunkiausia, lietuvių tautos nepaklūpė. Ten, krašte, priešinamasi, dažniais atvejais, pačiais — didvyriškiausiais pavyzdžiais. Kapų, žinomų ir nežinomų, pridėjo visoje mūsų tėvynėje. Tai mūsų ramščiai ir laisvė. Jie niekad sąmoningų mūsų tautos vaikų nebus užmiršti, nors ir kažin kaip okupantas juos norėtų išniekinti.

Kenčiant žiaurias okupacijas, mes dažnai pagalvodavome anksčiau ir dabar galvojame, kad joms nebūvome iš anksto tikrai pasirodę. Bet ir negalėjome joms kaip reikiant pasirodėti, nes mes gyvenome laisvėje ir tikėjome, kad laisvė nebus pasmaugta.

Pasirodė, kad klydom... Klydom ir antra kartą, kada manėm, kad vokiečiai neves tokio karo, kuris baigtųsi Berly-

no tiesioginiu užėmimu. Mes galvojome, kad vokiečiai laiku kapituluos ir sovietai bus priversti sustoti.

Bet, man atrodo, kad labiausiai klydo tie galingieji, kurie sovietams leido užimti labai didelę Europos dalį, leido dabar užimti Kiniją ir vis dar pataikauja. Nereikia būti jokiu pranašu, kad pamatytum, jog už tas klaidas dar reikės visam pasauliui mokėti karo aukomis. Sovietų nesulaikys jokie susitarimai, jokie kitokie spaudimai.

Mes gerai žinome, kad karas baigus dalykas, kad jis sunaikina šimtmečiais kurtas gerybes. Bet šiuo atveju tik karas gali atnešti laisvę milijonams pavergtųjų, drauge ir laisvę mūsų tėvynei. Ir kuo ilgiau tos tariamosios taikos dienos tęsis, tuo daugiau sovietai išplius ir išnaikins pavergtųjų žmonių. Jie, kaip ta mirties giltinė, dirba išsiujuose.

Lietuvos laisvės prikėlimas, gerai žinome, ne vien nuo mūsų priklauso. Bet visi atiduodami savo duoklę, neabejotinai laisvę priartinsime. Todėl kiekvienas lietuvis, senas ar jaunas, turtingas ar vargšas, turi įsijungti į laisvės kovą.

Lietuvos laisvės prikėlimui dirba mūsų Valstybės Pasirūpinimo Komitetas, dirba senųjų išievių patriotiškios organizacijos, dirba ir šiame krašte gyvenantieji tremtiniai. Tarp visų tu organizacijų turi būti darbus susiklausymas. Visi kartojame, kad vienybėje galybė, tad įrodykime dabar, kada Lietuva ir jos žmonės kalami prie baisaus mirties kryžiaus.

Mes dažnas vakarais meldžiamės malda — Tikiu į Dievą... šiu nelaimių bandymuose mes visi dirbkime, kiek tik pajėgiame ir kartokime — Tikiu į Lietuvą, į ateinančią laisvę ir į grįžimą tėvynėn.

NEŽINOJO KĄ DARO

Čekoslovakijos Prekybos ministerio pavaduotojas Loebel neseniai lankėsi Amerikoje ir dešimti parduoti čia Čekoslovakijos prekių.

Grįžęs namo džiaugėsi, kad Amerika moka nesulyginamai geresnes kainas, negu Rusija. Du planavimo komisijos nariai labai karštai jam pritarė, kad reikia vėliau parduoti į Ameriką, o ne į Rusiją, kuri nori viską gauti beveik dovanai.

Netrukus po to iš Maskvos į Pragę atvyko sovietų užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Zorin. Kai tik jis sužinojo apie Loebel planą prekiauti su Amerika, Loebel ir anie du planavimo komisijos nariai tuoj buvo suimti už "priešsąveikę palitiką". Dabar jie eš Maskvoj ir ten būsia teisiami...

LAIMINGAS...

Generolas G. Marshall, buvęs Valst. Sekretorius, dabar yra Amerikos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas. Jis numato apie 10,000 mylių kelionę po visą Ameriką Raudonojo Kryžiaus propagandos reikalais.

Jis sakosi ešas laimingas, kad jam nebereikia painiotis į tuos prietaravimus, kurių dabar tiek daug dėl Kinijos klausimo.

Na, bet kai kas gal vis dėlto prisimena, kad jis pats, būdamas specialiu pasiuntiniu Kinijoje, ir užmašė tą košę, kurios dabar nenori valgyti ir džiaugiasi, kad nebesėdi prie stalo...

VANDENBERGAS DAR NEPASVEIKO

Respublikonų partijos užsienio politikos vadovas Senate senatorius Vandenbergas turėsias dar gerokai pratęsti savo atostogas.

Spalį mėnesį jam buvo padaryta plaučių operacija. Jis tarėsi jau visai pasveikęs ir grįžti į Washingtoną, bet, pasirodo, skausmai jo neapleido.

Jis norėtų toliau palaikyti ligšiolinę Amerikos užsienio politiką, suderintą su abiejų partijų nuomonėmis, bet gydytojai, greičiausiai, priversią jį tas pastangas palikti.

Paminklas A. Vanagaičiui

Rašo dr. J. Balys

Teko skaityti laikraščiuose, kad ruošiamasi statyti paminklą populiariam Amerikos lietuvių tarpe, praeitais metais mirusiam, komp. A. Vanagaičiui. Tam reikalui jau eš ir pinigų surinkta. Sumanymas geras. Tačiau reikia atsiminti, kad yra visokių paminklų ir jų vertė labai nevienoda. Yra laikini ir yra amžini paminklai.

Nepriklausomybės pradžioje Lietuvos miestuose ir miesteliuose buvo pristatyta daugybė visokių paminklų ir paminklėlių: savanoriams, žuvusiems kariams, įžymiems tautos vyrams, mirusiems ir gyviems. Daugelis jų jau po kelių metų taip nušiuo ir aptrupėjo, kad darė labai apgailėtiną įspūdį. Vėliau buvo susiprasta ir pradėta statyti kitos rūšies paminklus: statyti puikias mokyklas, skaityklas, muziejus ir pan., pavadintus įžymių tautos vyrų vardais. Taip buvo pastatyta Maironio, Basanavičiaus, Kudirkos, Vaižganto gimnazijos, pradžios mokyklos, skaityklos, kurių ne viena kaštavo per milijoną litų. Tai jau, žinoma, šimtą kartų prasmingesnis paminklas, negu turgavietėje pariojlintas akmenas ar betono gabalas. Gražiausias paminklas Lietuvos laisvės kovų kariui buvo puikiai suorganizuotas Karo Muziejus. O toks Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus, pastatytas jubiliejiniais metais ir kaštavęs per tris milijonus litų, galėtų papuošti kiekvieną miestą ir šiame krašte.

Buvo ir nevykusių projektų. Sakysim, Dariaus ir Girėno paminklui statyti buvo surinkta nemaža pinigų. Ilgai buvo ginčytasi, kur ir kokį paminklą jiems pastatyti. Pagaliau buvo iškaltas atitinkamas įrašas milžiniškame Puntuko akmenyje prie Anykščių. Vieniems tas sumanymas patiko, kiti jį smarkiai peikė. Galima turėti įvairių nuomonių. O vis dėlto man atrodo, kad didžiausias paminklas tiems šauniems vyrams yra gražiai išleista knyga "Sparnuoti lietuviai".

Norėtusi, kad ir Vanagaitis susilauktų geresnio paminklo, negu koks akmenas ar betono gabalas, kurį retas tepamatys užkištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

Dr. Jonas Balys savo bibliotekoje, Bloomingtone, kur jis dirba Indianos universitete ir, to universiteto remiamas, peritais metais surinko Amerikoje daug lietuvių tautosakos. Jis gyvai atsiliepia visais Amerikos lietuvių gyvenimo klausimais. Ir čia dedame vieną jo aktualų straipsnį

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

Aš žinau, kad velionis paliko nemažą gaidų sąsiuvinį, kur yra surašyta keliosdešimt liaudies dainų, daugiausia iš lietuvių, gyvenančių Chicagoje. Jos beveik visos dar nebuvo spausdintos. Jų tarpe yra gana įdomių. Tiesa, rankraštis daro "juodraščių" įspūdį: kai kur trūksta tekstų, ne visur pažymėta, kas tas dainas padainavo ir tt. Vis dėlto, padavus tą rankraštį suredaguoti kuriam mūsų muzikui, galėtų išieiti gražus dainų sąsiuvinys, kuris verta būtų atspausdinti.

Dar daugiau: vertėtų išleisti visas A. Vanagaičio sukomponuotas dainas, vienon vieton jas surinkus. Būtų daili knyga, kurią galima būtų pavadinti A. Vanagaičio kuryba. Knygą galėtų sudaryti bent trys skyriai: originali kuryba, harmonizuotos liaudies dainos, neharmonizuotos liaudies dainos. Ar

bereikia geresnio paminklo? Tai jau būtų ir tam tikras įnašas kištą kokiam užkampy ir kurį po kelių metų visi užmirš, o po keletos dešimtmečių nugriautas išmes į sąšlavyną. Reikėtų pagalvoti apie ilgalaikį, turintį pastovios vertės paminklą, kuris geriausiai visiems lietuviams primintų velionies darbus ir kurybą, kuris turėtų kultūrinę reikšmę visiems lietuviams ir visais laikais.

Velionis buvo muzikas, kompozitorius. Jo sukomponuotos dainos daugelio yra mėgstamos. Išgirdę Vanagaičio vardą, tuojau prisimename jo dainas. Vienos jų yra originali kuryba, kitos — kitos liaudies dainos, tik jos harmonizuotos (tokių daugiausia).

NEDUOTI LAISVĖS JOS NAIKINTOJAMS!

— taip pasakė Columbijos Universitete savo paskaitoje apie komunizmą žymus publicistas M. Eastman, geriausias SSSR žinovas, pats buvęs komunistas. Jis pats aplankęs sovietus, kai žavėjosi bolševikų eksperimentais, ir akivaizdžiai įsitikinęs, kad visa, kas yra bolševikų kalbėta ir rašyta, yra didžiulis burbulas, sukurtas neišmanėliams mulkinti.

Jis reikalavo nepripažinti kompartijai USA valstybės legalumo, ir tvirtina, kad tai nepažeis demokratinio principų, nes "... valdžia, nelikviduojanti pavojingo samokso, kuris siekia jėga nuversti esamą santvarką, nėra demokratinė valdžia, bet yra bejėgė valdžia. Jei sovietų ginkluotos pajėgos stovėtų prie mūsų sienų ir vadovautų 5-ai kolonai taip, kaip jos tai daro kituose kraštuose, tada uoliausias laisvės skelbėjas tartų: sunaikinti tą koloną ir neduoti laisvės tiems, kurie siekia ją panaikinti!"

Anot jo — Stalino režimas yra daug žiauresnis ir totališkesnis nei Hitlerio. Maršalas Montgomery New Yorke pareiškė — komunizmas yra antikrikščioniška, atsilikusi ir nemorališka religija. Jeigu jos pavojus nebus pašalintas, tai ateityje reikia laukti didelių sukrėtimų...

Mūsų bimbinkai ir panašūs Maskvos agentai yra apmokami iš to kruvinio ižo, kuris sudėtas prakaito ir kraujuose pa-plūdusių jų pačių brolių vergų,

Generolas Wavell, buvęs britų karo pajėgų vadas art. Rytuose ir Afrikoje, pasakė — Sovietų Rusija niekad negali tapti vadovaujančiu kraštu pasaulio tautos, nes ji nesupranta laisvės žodžio... o tautos nuolat gyvenanti vergijoje nesutinka...

Londone neseniai įvyko suvažiavimas darbininkų vadų, atstovaujančių 48 milijonus darbininkų. Jie paskelbė komunistams karą. Laikas jau demaskuoti proletariato "gynėjus" — Kominformą ir SSSR vyriausybę. Perdaug jau aukų pareikalavo mūsų apsilėidimas. SSSR giriasi neturinti kalėjimų — faktas, kadangi visa jos užimta teritorija ištisas kalėjimas, o tie 4 milijonai išrinktųjų komunistų yra 180-ties milijonų vergų prižiūrėtojai.

Be to, 30 milijonų žemiausių, labiausiai pasaulyje išnaudojamų vergų-kacetininkų išmėtyta po šiaurės ir rytų plotus — po visą Rusiją. Jie ten dirba prasčiausiose sąlygose, istorijoj dar nematytose, miškuose ir tundrose, statydami kelius, kasdami kanalus, tiesdami geležinkelius ir pan.

Mūsų bimbinkai ir panašūs Maskvos agentai yra apmokami iš to kruvinio ižo, kuris sudėtas prakaito ir kraujuose pa-plūdusių jų pačių brolių vergų,

kurie tuo pat metu miršta iš bado ir išsekimo...

Visa tai, ką papasakojo Paryžiaus teisme Kravčenko su savo liudininkais, yra lašas jūroje. Jis atidengė tik kraštelį to tragedijos, kurią kenčia žmonių masės, tapusios barbariško gangsterių ir plėšikų režimo aukomis...

Nesuprantama yra vakarų demokratijų tolerancija, rodoma kompartijoms užsieny... Juk jos dirba išimtinai Maskvos naudai. Jos yra šimtaprocentinės sovietinės agentūros. Jos yra laisvės, tautos ir darbininkų klasės išdavikai...

Tie rafinuoti budeliai, naudodamiesi laisve, kasa jai duobę, rengia skerdynes ir mūsų kultūros bei civilizacijos likvidaciją.

Tai krikšč. kultūros naikintojų avangardas... Jie bet kokia kaina ir visomis priemonėmis dieną-naktį darbuojasi sugriauti esamą santvarką. Jie šaukia ir protestuoja, jei būna demaskuoti ir traukiami atsakomybėn... Deja, mūsų liurbiški režimai, vietoj juos susodinę kalėjiman, dar žaidžia ir paleidžia už užstatų... daromos komedijos. Ar girdėta už geležinės sienos panaši ceremonija?

Ten vien už pagalojimą apie laisvę gaunama nuo 3 iki 10 metų katorgos. Artikelas 58, str.

13 — bolševikinių teisių supratime taip skamba: "tiesa, kaltinamasis dar nieko nusikalstamo nepadarė, betgi tai nereikia, kad jis negalėtų nusikalsti"...

"Mums reikia žmogaus, o kaltę atsiras" — štai taisyklė vergų stovykloms papildyti.

Skrenda juodi debesys iš rytų vakarus... Tolomų švyturioje kruvinas Stalino kardas, kuris dega kerštu ir siekia dar nepasiektų laisvų kraštų... Budėkime!

McNeil politinė komisijoj UN pilnaty pareiškė: "Maskva savo rankose turi taikos raktus, nes juk gali atidaryti geležinę uždangą, liautis šmeižti visą pasaulį... Visos SSSR pastangos ir projektai ryškiai rodo, kad ji nori taiką ne išgelbėti, o pasmaugti..."

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

TAIKYSIS SU FRANCO? PYKO IR BARĖSI...

AMERIKOS vyriausybė galvoja apie normalių diplomatinių santykių atnaujinimą su Ispanija.

Kiekvienam paprastam piliečiui seniai krinta į akis didžiausias nenuoseklumas.

Komunizma vyriausybė atvirai vadina diktatūra. Ir ne tik diktatūra, bet dar ir priešų, nuo kurio rimtai ruošiasi gintis.

Bet diplomatiniai santykiai vis dėlto palaiko su visomis diktatūrinėmis komunistų vyriausybėmis. O su Tito beveik jau ir bičiulystė prasidėjo. Rengiasi ir Kinijos komunistinė vyriausybė pripažinti.

Taip darydami teisinasi: "Diplomatiniai santykiai nėra pritarimas valdymo būdai".

Ispanijos Franco — diktatorius, bet jau bent ne Amerikos priešas. O su juo diplomatiniai santykiai kaip ir nutraukti. Sako: "Jeigu nusišim ambasadorių, tai manys, kad mes pritariam Franco režimui".

Dabar jau ir didieji diplomatai pradeda pripažinti, kad čia nėra jokios logikos...

Iš antros pusės, jie pripažįsta ir kitą dalyką: diplomatinių santykių nutraukimu jie Franco vistiek nenuvertė. Todėl galvoja, kad gal geriau bus atsisakyti nuo to boikoto...

O daug nuosekliau būtų elgtis priešingai: ne su Franco santykius atnaujinti, o su komunistiniais diktatoriais visokius reikalus nutraukti ir elgtis pagal skelbiamus principus.

Francas boikotas ne viena Amerika pradėjo. Taip darvi anais metais paracinio Jungtinių Tautų Organizacija. Tuo labiau reikalavo Prancūzijos vyriausybė.

O reikalavo ji to ne tiek dėl savo išitikinimo, kiek pataikaudama komunistams. Ir Jungtinių Tautų Organizacija tą nutarimą dėl Franco priėmė pataikaudama komunistams.

Amerikos vyriausybė santykiu su Franco dabar taip greit neatnauja. Ji greičiausiai pasiūlys Jungtinių Tautų Organizacijai pakeisti ankstesnį patarimą. Kitais sakant, rupinsis, kad Jungtinių Tautų Organizacija vėl leistu savo nariams turėti normalius diplomatinis atstovus Madride...

Jeigu santykių su Franco nutraukimas buvo pataikavimas komunistams, tai gal gi bandymas juos atnaujinti jau yra priešingas veiksmas?

Ne. Tai yra vis dar tik pataikavimas komunistinėms diktatūroms.

Tai yra rengimasis pripažinti Kinijos raudonąją diktatūrą.

Jau bičiulystė su Jugoslavijos diktatorium paryškino politikos nenuoseklumą. Bet jeigu dabar dar naują ambasadorių reikės skirti prie naujo diktatoriško režimo, susikūrusio lauzant tarptautines sutartis, tai jau tikrai būtų sunku atsispirti prieš klausimą: "Kur gi jūsų logika?"

Bet tikros logikos užsienių politikos vadai laikytis dar nedrįsta. Jie verčiau sutinka paaukoti ambiciją prieš Ispanijos diktatorių, bet nedrįsta per daug nusidėti raudoniesiems diktatoriams.

Maskva, žinoma koliosis už susigerinimą su Franco. Bet vis ne taip piktai, kaip koliosis už Kinijos diktatūros nepripažinimą.

Jei Amerikos politikos vadai vieną po kito išsiųs du ambasadorius — vieną į Peipingą, kita į Madridą (į Peipingą, greičiausiai, anksčiau, kaip į Madridą...), tai tų abiejų veiksmų balansas vis dėlto bus — pataikavimas komunistams, o ne atsisakymas sotinti jų apetitus.

SAVANORIAI

KIEKVIENĄ KARTĄ, kai tik kas pasiūlo bet kuriame visuomeniniame darbe apsidėti nuolatine pareiga — mokesčiu ar darbu — dažnai girdime atsikirtimą:

— Mes Amerikoje nemėgstame prievartos. Mes čia viską darom savanoriškai.

Savanoriškai daug padaryti yra labai gražus dalykas. Bet vis dėlto šitame atsikirtime yra klaidų.

Visų pirma, netiesa, kad Amerikoje viskas atliekama tik savanoriškai.

Kai reikia, tai ir čia yra uždėdama privalomų pareigų. Karo metu juk daroma gi privaloma vyrų mobilizacija, o dabar jau ir taikos metu veikia karinės prievolės įstatymas.

Turime daugybę darboviečių, kur yra privaloma dalyvauti unijose ir mokėti joms mokesčius. Socialinio draudimo mokesčiai visiems dirbantiems privalomas. Valsybės mokesčiai juo labiau renkami ne savanoriškai.

Pagalvokime, kas būtų iš Amerikos, jei visuose situose dalykuose nebūtų prievolės, o tik kvietimas savanoriškai viską atlikti.

Antra klaida — neskiriamas įsipareigojimo nuo prievartos. Ką žmogus apsiima tvarkingai, nustatytu laiku ir nustatytoje ribose atlikti, tas nėra prievarta, o kaip tik savanoriškas apsiėmimas.

Būkime savanoriais, bet ne tikiais, kurių noras ką nors padaryti priklauso nuo geresnio ar blogesnio išsimiegojimo.

Gerai, kad nemėgstame prievartos, bet užtat mokėjime patys save savanoriškai priversti padaryti, kas reikia!

Kai savo laiku prie progos DIRVOJE buvo paminėta, kad lietuviai kunigai turi sunkumų atvykti į Ameriką ne dėl valdžios trukdymų, o kaip tik dėl dvasinės vyresybės nepalankaus nusistatymo jų imigracijai, mes susilaukėme iš AMERIKOS piktųjų priekaištų, kam kišame nosį ne į savo reikalus.

"Kišome nosį" ne dėl ko kito, o tik dėl to, kad tuo metu iš kilo reikalas nurodyti tikrąjį priežastį, kodėl lietuviai kunigai tremtiniais emigracijos srityje turi daugiau sunkumų, nei kiti. Kaltinimas dėl tų sunkumų buvo nukreiptas nevisai tiksliai adresu.

Ne kuriuo nors kitu tikslu, o tik informacijai papildyti dar kartą prisimename šį klausimą. Teko patirti, kad patiems kunigams esamoji padėtis ir vedamoji politika atrodo gana keistai.

Vokietijoje jie NCWC organizacijos yra įpareigoti duoti atestacijas apie moralumą visų tu, kurie naudojami tos organizacijos patarnavimui. Tai lietuvių kunigai yra NCWC organizacijos kaip ir pareigūnai ar talkininkai. Bet patiems kunigams tos organizacijos patarnavimu pasinaudoti emigracijos reikalams esą beveik neįmanoma. Sako, kad tik trys lietuviai kunigai atvykę per šią organizaciją, ir tai Amerikos lietuviai klebonai turėję labai daug vargo, kol išsivieniję teisę jiems išvaduoti, nors tie pavaldininkai jiems čia būvę labai reikalingi.

Iš viso lietuvių kunigų į Ameriką per pastaruosius metus atvykę apie 20 - 30, tačiau visi kiti, išskyrus anuos minėtus, naudojami DP komisijos, o ne katalikų organizacijos patarnavimui.

Tas žinias teko patirti iš pačių kunigų tarpo ir turime pagrindo tikėti, kad jos nėra pramanytos.

Per DP komisiją atvykusiems kunigams čia esą gana sunku įstoti į savo pašaukimo darbą ir dirbti religijos bei lietuviškumo palaikymo srityje lietuviškose parapijose. Dėl ir kėlė susirūpinimo balsą kunigas St. Yla.

Bet šios kliūtys atsiranda ne iš valdžios pusės. Sako, kad kaip tik ordinariatai nesirūpi.

na lietuvių kunigus panaudoti ten, kur jie, lietuvių supratimu, kaip tik būtų naudingiausi. Gerai, sako, jei kuris klebonas priima neoficialiai. Jei to nepasitaiso, tai tiesiog nėra kur dėtis. Esą, vieni dar gyvena pas dėdes, tetais ir dairosi, kas bus toliau, o keletas jau ir į dirbtuves nuėjo.

Žinoma, čia nieko nuostabaus: visa eilė mūsų mokslininkų, menininkų, specialistų, valinčių labai naudingai pasireikšti, jeigu dirbtų savo specialybėje, tuo tarpu turi užmiršti specialybę ir eiti dirbti tokį darbą, kurį gali atlikti kiekvienas bemokslis. Tai yra neprotinė nuostola, bet taip yra. Taip ir kunigų pašaukimas šiose sąlygose kartais turi likti neišnaudotas.

Bet esama ir labai šviesių išimčių. Štai Chicagoje pas kunigą Linkų, didžiausioje lietuviškoje parapijoje, gyvena net 8 naujai atvykę lietuviai kunigai ir čia turi mažiau ar daugiau progos dirbti savo srityje. Klebonas Paškauskas taip pat yra priėmęs vieną kunigą ir kitiems leidžia savo bažnyčioje mišias laikyti. Tai pati, sako, daro ir kunigai Albavičius ir Bickauskas. Nors formaliai jie ir neturi galimybės priimti atvykusių kunigų į oficialias pareigas, bet turėdami gero noro, sutarsdami lietuvių kunigų talkininkavimo teisiama reikšme, randa būdus suteikti jiems progos būti naudingiems.

Panašiu pavyzdžiu yra ir New York'e. Bet esą lietuvių klebonų, kurie šiuo atžvilgiu pasielia priešingai. Gal būt, dabar, kada kunigas Ražaitis New York'e yra gavęs ypatinę įgaliojimą (kun. Ražaitis pats yra seniai Lietuvoje gyvenęs), tas reikalas tinkamiau susitvarkys.

Yra faktas, kad lietuviams tremtiniams atvykti į Ameriką valdžia kliūčių nedaro. Priešingai, teikia net tam tikrą privilegiją. Sunkumai atvykti arba atvykus dirbti katalikų bei lietuvių bei naudingą darbą ateina iš kitur.

Kad naujai atvykę lietuviai kunigai lietuviško susipratimo palaikymui čia gali būti naudingi, nei kiek neabejojame. Ir kaip tik dėl to nuosirdžiai linkime, kad visos kliūtys jiems toje srityje pasireikšti kuo greičiausiai išnyktų.

Turime įspūdžio, kad Amerikos lietuviškose parapijose yra daug vietos ir darbo tai saujlei lietuvių tremtinių kunigų, ir todėl linkime, kad tie, kurie gali ką nors toje srityje padaryti, kuo greičiausiai ir laimingiausiai pasiektų, kad nei vienas lietuvis kunigas neturėtų eiti nei į dirbtuves, nei į svetimą, ne-lietuvių parapiją.

Laisvoji valanda

PRIEŠ 10 METŲ

Maskvoje įsteigtas muziejus, kuriame bus sudėtos tos dovanos, kurias Stalinas gavo savo 70 metų sukakties proga iš viso pasaulio komunistų partijų ir gerbėjų.

Tačiau šiuo metu būtų įdomiau, jei būtų surengta paroda tų dovanų, kurias Stalinas gavo 60 m. sukakties proga. Ten būtų galima rasti Meissnerio porceliano šachmatus ir kavos servizą, kuriuos jam dovanojo sąjungininkas Adolfas Hitleris. Tąsyk Goeringas siūlė dovanoti pirmosios Marxo "Kapitalo" laidos egzempliorių su autorius ranka įrašytomis pastabomis, bet Rosenbergas ir Goebelsas pasipriešino.

Mussoliniis ta proga pasitenkino oficialiu pasveikinimu o Vengrijos regentas Horty pasiuntė statinėle pagarsėjusios vengrų aprikosų degtinės.

Slovakijos vadas kunigas Tiso (kurį Stalinas paskui pakorė...) Stalinui dovanojo Bratislavoje rastus Petro D. laiškus.

Tačiau prasmingiausią dovaną tada pasiuntė Japonijos imperatorius Hirohito, būtent, — specialiai sukonstruotą kėdę. Tereikia paspausti mygtuką ir kėdė pradeda kilti aukštyn. Tokiu būdu gali iškilti aukščiau visų prie konferencijos stalo sėdinčių posėdžio dalyvių!

Gali būt, kad Azijos imperatoriaus dovana geriau atitiko Stalino skonui, kaip tie Paryžiaus proletarai, kurie jam dabartinės sukakties proga dovanojo lenktyninį dviratį...

Jis jau žino

Mokytoja aiškina mokiniams, kuo skiriasi išdidi rožė nuo paprastutės žiboklės. Kad būtų aiškiau, ji palygina su žmonėmis:

— Išvaizduokite, vaikai, gatvę ateinant išdidžiai, puikiai apsirengusią damą. Ji tiek apsvaigusi savo grožiu, kad iškėlus galvą ne nepažvelgia į kitus, kurie jai nusilenkia sveikindamiesi. Tai ir bus rožė. O paskui ji sėka kuklus paprastas sutvėrimas, nuleidęs galvą...

— Taip, ponio mokytoja, — pertraukia jos pasakojimą Vytukas: — aš jau žinau. Tai yra jos vyras.

Negera persistengti

Viena žmona, nesulaukdam vakare grįžtančio namo savo vyro, pasiuntė telegramas keletui jo draugų teiraudamasi, ar pas juos nesąs apsinakvojęs jos vyras. Išvaizduokite, kaip galėjo nustebti moteriškė, kada ji gavo net tris atsakymus, pranešančius: "Taip."

Jeigu ne mano šuo...

Neturtingas vargšas kreipėsi į labdarį, prašydamas jį sušelpiti.

— Iš ko gi tu gyvenai ligi šiol? — paklausė tasai.

— Aš esu taip neturtingas, pareiškė elgeta, — kad seniai jau būčiau badu miręs, jeigu ne mano šuo...

— Jeigu ne kas? — nesupratęs paklausė labdaris.

— Jeigu ne mano šuo, — pakartojo vargšas.

— Kaip tai?

— O gi labai paprastai, mielas pone. Nemačiau kaip dešimtį kartų aš jį padaviau, vis gaudamas po penkis ar daugiau dolerių, ir kiekvieną kartą jis jau būdavo parbėgęs į namus anksčiau, negu aš spėdavau iš pirkėjo parkeliauti.

Ne taip pavojinga

— Matai, štai randas ant mano alkūnės, — giriiasi jaunuolis. — Jis pasiliko nuo to laiko, kada aš kritau nuo lango dangoraižyje, trisdešimt trečiame aukšte, kur aš tuomet dirbau.

— Iš trisdešimt trečiojo aukšto? Ir neužsimuše?

— Ne, Aš buvau tikrai laimingas, nes kritau ne į lauką, bet į vidaus pusę.

Būsią lengviau...

— Anksčiau jūs kalbėjote, kad jūsų sūnus mokosi dantistu, o dabar supratau, kad jis netrukus bus ausų gydytojas. Kodėl taip pergalvojo?

— O gi labai paprastai. Aš pats jį perkalbėjau. Sakau, vis bus lengviau, nes žmogus dantų turi net trisdešimt du, o ausis tik dvi.

Neverta karščiutis

Vieną sekmadienį jaunas pamokslininkas jaudindamasis sakė savo pirmąjį pamokslą. Jis nė pats nepajuto, kaip prasi-tarė:

— Ir jie pamaitino penkis vyrus su penkiais tūkstančiais kepalų duonos ir dviem tūkstančiais žuvų.

Tai išgirdęs senyvas parapijietis nebeiscentė nepridūręs pusbalsiai:

— O, tas visiškai nesunku. Ir aš taip galėčiau pamaitinti, nedarydamas jokių stebuklų.

Po tokios pastabos pamokslininkas labai sumišo, tačiau nieko neatsakė. Kitą sekmadienį, sakydamas pamokslą, jis vėl grįžo prie to paties stebuklo, tik šį kartą jau atsargiau:

— Ir jie pamaitino penkis tūkstančius vyrų su penkiais kepalais duonos ir dviem žuvim. — Po tų žodžių, įsitikinęs savo pergale, kunigas pasilenkė iš sakyklos ir paklausė tą patį parapijietį: — Ar tamsta taip galėtumėte padaryti, Mr. Wells?

— Savaimė suprantama, galėčiau, — atsakė užklaustasis.

— Leiskite paklausti: kaip? — susidomėjo pamokslininkas.

— O gi tuo, kas liko nuo praėjusio sekmadienio, — ramiai atsakė parapijietis.

Visiškai paprastai

Dailininkas: — Bet, ponio, juk neįmanoma padaryti jūsų portretą pagal tas abi fotografijas. Jos per daug skirtingos: viena daryta 1920 metais, o antroji vos pernai...

Ponia: — O aš manau, kad tai labai paprasta: iš pirmosios jūs galite padaryti veidą, o iš antrosios drabužius. To aš kaip tik ir norėjau.

Jo ginamasis tikrai nekalta

Žinomas advokatas teisme gina žmogų, kuris buvo kaltinamas už tai, kad sugadinęs pasiskolintą automobilį ir neatsiteisęs su jo savininku. Gindamas, advokatas kreipiasi į teisėją:

— Kad mano ginamasis tikrai nekalta, aš pasistengsiu teismui įrodyti trimis visiškai skirtingais būdais. Pirmia, aš jus įtikinsiu, kad jis automobilio niekadęs nebuvo skolinęsis. Antra, jūs pripažinsite, kad tasai automobilis buvo jau sugadintas, kada mano ginamasis jį pasiskolino. Ir trečia, aš įrodysiu, kad mano ginamasis automobilį grąžino jau pataisytą...

Teisėjas negalėjo susilaikyti nesijuokęs, tačiau kaip toji byla pasibaigė, lengva numanyti.

KUR GAUTI LIETUVIŠKŲ KNYGŲ?

Visame pasaulyje išleidžiamų lietuviškų knygų platinimu rūpinasi neseniai įsteigtas Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje. Leidinių sąrašai siunčiami nemokamai. Rašykite atviruką, kuris tekainuoja 1 centą, šiuo adresu:

G a b i j a,
412 Bedford Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

Ne viskas yra auksas, kas žiba...

JAUNOJI KARTA

DIRVOS skyrius jaunimui

Leidžiama kiekvieno mėnesio trečia savaitė. Redaguoja ALDONA AUGUSTINAVICIENĖ. 4579 West 157th Street, Cleveland 11, Ohio. Tel.: CL 0531.

JAUNIMUI

DIRVA, galvodama, kad mūsų jaunimui išeivijoje gali kilti ypatingai daug jį liečiančių klausimų, jam skiria laikraščio dalį kartą per mėnesį. Ypatingai dėl to, kad jaunimas išeivijoje turi labai mažą specialios spaudos.

Išeivija ir naujos gyvenimo sąlygos mūsų jaunimui yra uždėjusios labai daug pareigų. Jam naujame gyvenime tenka pažinti ir susiorientuoti, pažinti formotus ir šalia to reprezentuoti Lietuvą ir kalbėti pavergtu jaunimo vardu. O visuomenė iš jaunimo yra linkusi daug reikalauti, nes tai, ką savo jaunystės žavume gali nuveikti jaunimas, negalės nuveikti niekas.

Bet kuo pareigos didesnės, tuo ir moralinis pasitenkinimas didesnis. O jauno žmogaus jėgos yra neapkeičiamai didelės: kuo daugiau iš jo reikalaujama, tuo daugiau jis gali ir privalo duoti. Jei normaliais laikais jaunas žmogus privalo daugiausia imti, tai dabar jis privalo imti ir duoti drauge.

Mes linkėtume lietuviškam jaunimui išeivijoje tinkamai įvertinti savo pareigas, stengtis nei moraline, nei tautine prasme neprarasti savo jaunystės, bet ją praturtinti.

Mums būtų ypatingai džiugu, jei lietuviškas jaunimas pats pasisakytų įvairiais jam rūpimais klausimais. Tuo jis sudarytų glaudesnę plačiosios išeivijos jaunimo šeimą ir sau pačiam pagelbėtų.

O dabar labai svarbu būtų, jeigu ši vieta ilgainiui taptų viso lietuviško jaunimo — ne tik emigravusio, bet ir išeiviojo gimusio — mintimis pasidalinimo ir bendravimo vieta.

LIETUVIŠKOJI JAUNIMO INDIVIDUALYBĖ IŠEIVIOJE

Dar niekad mūsų jaunimas lietuviškuoju požiūriu negyveno tokiam sąlygų įvairumui, kaip išeivijoje. Dar niekad jis nebuvo tokiam dideliame pavojuje prarasti savo lietuvišką individualybę.

Kur gi dabar nerasi jauno lietuvi, lietuviškas, keliaudamas per penkis pasaulio kontinentus? Jį rasi dirbantį įvairiausiu darbu, susitinkantį su įvairiausiais žmonėmis, pažįstantį neįprastą gyvenimą.

Lietuvoje, lietuviškai susitvarčiusiame gyvenime, mes rūpinamės ir sielodavomės būsimomis savo krašto kartomis ir saugodavom savo jaunimą nuo bet kokio pikto, mokydami tėvus, kritikuodami mokyklas, stebėdami jaunimo organizacijas ir norėdami visą jauno žmogaus gyvenimą pakreipti taip, kad noromis nenoromis jis tobulėtų ir išaugtų pilnutiniu žmogumi ir geru lietuviu.

O dabar? Ką veikti dabar, kada jaunas lietuvis dažniausiai nebenturi šeimos, mokyklos, kaka jo poelgių niekas nebe kontroliuoja, kada jis nebenturi įprastos savo tėvynės aplinkos ir yra paliktas tik atsitiktinėms svetimo gyvenimo įtakoms.

Nuo pat mažų dienų žmogus yra aktyviai auklėjamas tiesioginių auklėtojų ir pasyviai višos jį supančios aplinkos.

Rūpestingas auklėjimas reikalauja, kad jauno žmogaus ir aplinka būtų galimai geriau sutvarkyta, paruošta. O išeivija jauna žmogų negailestingai ištraukia iš tos, jam įprastos aplinkos ir palieka pasyviai auklėti naujo krašto atsitiktinei aplinkai.

Kaip gi padaryti, kad šita svetima aplinka jauno lietuviui nepavertų tautiniu nesupratimu, liūliu giliausia to žodžio prasme. Kaip padaryti, kad mūsų jaunimas nenustotų savo lietuviškos individualybės, per skubiai ir per jautriai atsiliepdamas įvairios rūšies naujūmams.

Svetimame krašte jaunas emigrantas dar nepajėgia suprasti gilių ir esmės to krašto kultūros. Jį supanti aplinka pigi, dažniausiai menkavertė. Jis greitai išmoka svetimos kalbos žargoną, bet neįmoka kalbos. Lygiai greitai pasiduoda pigiems naujo gyvenimo efektams, nepažindamas to naujo gyvenimo esmės. Jam yra svetimi to krašto orieji papročiai, jis yra nutūmęs nuo svetimo pasaulio ir yra paliktas gyvenimo atsitiktinymams.

O niekas taip nėra jautrus

A. Augustinavičienė

LIETUVIŠKOJI KNYGA IR JAUNIMAS

Vienas didžiausių ginklų kultūrinėje kovoje už Lietuvos ateitį yra, be abejo, lietuviškoji knyga.

Tautos atgimimo ir tvirtėjimo laikais lietuviškoji knyga buvo didžiausias mūsų jaunimo draugas ir vadas.

Bet dabar tas mūsų jaunimas, patekęs į naujo pasaulio visai jam neįprastą aplinką, pasijuto nebetenkaš tos svarbiausios dvasinės paguodos.

Nauji gyvenimo uždaviniai, naujas gyvenimo tempas savaimė pradeda mūsų jaunimą atplėsti nuo lietuviškosios knygos. Ne visi tie, kurie dar tremtyje mokėsi, čia toliau to mokslo gali siekti, o daugeliui jau lietuviškoji knyga visiškai nebepatenka į rankas.

Jeigu mums rūpi mūsų tautos ateitis, mūsų jaunimas negali likti be lietuviškos knygos. Visų mūsų kultūrinio gyvenimo vadų pirmasis rūpestis turi būti išaugti mūsų jaunimą lietuviškai knygai.

Labai naudingą darbą dirba tie tremtinių draugijų vadovai, kurie prie jaunimo draugijų organizuoja tiek mūsų jaunimui, tiek aplamai naujiesiems ir seniesiems lietuviams, bibliotekas. Taip pat pagirtinos yra buvusių knygų leidėjų pastangos organizuoti lietuviškos knygos platinimą, o netrukus gal ir jos leidimą.

Bet ir pats jaunimas, ypač suaugusnis, išėjęs iš tos ar kitos mokyklos globos, neturi likti apatiškas lietuviškosios knygos atžvilgiu. Gyvas domėjimasis čia būtina sąlyga.

Mūsų jaunimui nebūti susipažinusiems, sakysim, su paskutiniaisiais lietuvių grožinės literatūros leidiniais būtų tiesiog nedovanotinas. Žinoti visus V. Krėvės veikalus, išleistus Lietuvoje, bet nebūti susipažinusiems su paskutiniu jo kapitaliniu veikalu ("Dangaus ir žemės sūnūs") didelis nuostolis, atitrūkimas nuo gyvenimo.

Kur prie lietuviškos knygos neleidžia prieiti aplinkybės ar net ir ištekliai, gali padėti mūsų pačių esamos ar steigiamos bibliotekos ar net lituanistikos skyriai amerikiečių bibliotekose. Didėsniųjų miestų bibliotekose tie lituanistikos dalykų skyriai yra nemaži. Ten kartais rasi veiklą, kurio gal daug metų nematė ar apie kurį seniai svajojai. Bet kas tuo domisi O gal daug kas to ir nežino.

Literatūrinės paskaitos, literatūriniai nagrinėjimai ir lite-

ratūriniai vakarai bei popietės dar žymiai gali prisidėti prie sužadinto meilės lietuviškajai knygai mūsų jaunime. Ypač rašytojai gali paskatinti jaunimą pamilti jų veikalus.

A. Rimtenis

DAŽNIAU ATSIMINKIM VILNIŲ

Amerikos lietuvių spaudoje beveik kaip ir netenka surasti straipsnių apie Vilnių.

Tremties lietuviškojo spaudoje jį buvo apstoka. Ypač jį gerų pateikdavo vilnietis žurnalistas J. Cicėnas.

Nors ir mažiau imperialis-tiška kėslą Vilniaus link, ar tai būtų iš lenkų pusės, ar kitų, turime jau dabar išvilkti dienos švieson, bei atitinkamomis priemonėmis jį tai reaguoti!

Egziliu lenkų vyriausybė Londone, atrodo, varo smarkią propagandą per savo spaudą, Vilniaus kraštą vis skelbdama Lenkijos dalimi.

Reikia ne tik tarptautinėje plotmėje tą propagandą atremti, bet reikia ir savo tarpe neleist budrumui atbukti dėl Vilniaus. Ypač priaugčiam jaunimui reikia dažniau paaiškinti, kas yra Lietuva Vilnius ir kodėl mes jį branginame.

B. Stankevičius-Stankus

NAUJAUSI LEIDINIAI

Dr. J. Balys
Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė
Dangaus ir žemės
sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdžionis
Per pasaulį keliauja
žmogus
Kaina \$2.00

A. Vaičiulaitis
Italijos vaizdai
Kaina \$0.70

J. Nevardauskas
Užrūstinti Dievai
Kaina \$1.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:
GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

NEDAUGEL MŪSŲ

Maironis

Nors mūsų, broliai, nedaugel yra, tačiau tvirti mes, jei riš vienybė; į darbą stokim vyrai į vyrą; Sujungtos rankos suteiks stiprybę.

Didžios nelaimės spaudžia tėvynę, O priešas laukia jos prapuolimo, Kapuose bočiai, kurie ją gynė, Mes gi prisilėgti nusiminimo.

Tačiau tėvynė dar nepažuvus; Nušvis jos vėliai garbė spindėjus; Nulinks ta šmėkla, kaip ir nebuvo; Saulutė džiugins vėl patekęs.

Tai ko gi mūsų dvasia beliūsta, Norint ne kartą širdį ir skausta; Sukilę naktį varykim rūstą; Dienos šviesesnės ateitis rausta.

* Kas ir kur *

● AUSTRALIJOS LIETUVIS iki šio laiko Australijoje išplatino 3,000 lietuviškų knygų. Vėl gautas leidimas įsivežti 2,000 knygų.

● Į Argentinę yra nuvykę 28,000 tremtinių. Jų tarpe esą tik keli šimtai lietuvių.

● Vokietijoje šiuo metu dar yra 17,000 tremtinių. Prancūzų valdomoje zonoje bėra tik 200 lietuvių.

● Philadelphiaje būrelis naujai atvykusių lietuvių daro žygius išleisti juokų laikraštį.

● Žinomas violončelistas Mykolas Saulius groja Indianapolis simfonijos orkestre. Šiuo metu šis žinomas orkestras koncertuoja Kanadoje.

● St. Lozoraitis, jun., kuris dirba Lietuvos pasiuntinybėje prie Vatikano, Kalėdų proga kalbėjo į lietuvių per Vatikano radijo stotį.

● Australijoje įsikūrę lietuviai ir atliek darbo prievole, daugiausia telkiasi gyventi į Sydnejaus miestą. Šiuo metu Sydnejuje priskaitoma iki 1,000 lietuvių.

● Prof. Pr. Padalskis, dirbąs Detroito universitete, paskirtas ekonominių mokslų fakulteto egzaminų komisijos pirmininku.

● St. Zbarskas šiuo metu gyvena Brooklyne ir dirba Europos našlaičiams globoti komitete New Yorke.

● Latvių laikraštis Vokietijoje LATVIJA rašo, kad sąjungininkų aukštieji komisariatai esą susitarę DP teismines bylas perduoti spręsti vokiečių teismams.

● Londone įvykusiame lietuvių žurnalistų kongrese dalyvavo 120 atstovų. Jų tarpe buvo 8 lietuviai.

● Rocesteryje, tremtinių iniciatyva, įsteigtas pirmasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės skyrius.

● Gruodžio 29 d. Sydnejuje buvo paminėta Australijos Lietuvių Draugijos 20 metų jubiliejus.

● Baletas artistas B. Cunovas, gyvenęs vakarų Australijoje, kuria lietuvių baletą Pertho mieste.

● Sausio mėn. iš Bremeno į JAV su tremtiniais išplaukia aštuoni laivai: sausio 9, 14, 16, 17, 18, 19, 21 ir 30 d.

● Dail. A. Šepetys sausio mėn. Edmontono meno muziejuje ruošia savo darbų parodą. Dailininkas nuo pavasario semestro paskirtas Edmontono universiteto dėstyti ofortą ir medžio bei linoleumo raizmo meną.

● Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos naują centro valdybą sudaro: P. Varkala, M. Bajorinas, P. Bulaitis, kun. Kazlauskas ir J. Damušis.

● Argentinietis lietuvis agr. Antanas Krapovickas pakviestas į Cordobos universitetą, gamtos fakultetą, profesorium.

● G. Židonytė, Sorbonos Universitete, Prancūzijoje, už savo mokslinį darbą apie poetą M. Mišlį gausi daktarato laipsnį, atvyko į Amsterdam, N. Y., pas tėvus.

● Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga steigia bendrovę "Lietuvių Namai". Bendrovė už

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Naavylis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

5,000 — 7,000 svarų pirkis organizacijos reikalamis namus.

● Belgijon, į anglies kasyklas, buvo nuvykę 1,000 lietuvių. Jie buvo įpareigoti dirbti dvejus metus. Sutartims pasibaigus, belgai duotų pažadų neištesėjo ir dabar daug lietuvių iš Belgijos išvyksta.

● LIETUVIŲ ŽINIŲ redakcija Pittsburghe išleido knygelę "Tėsių kankiniai". Knygelė išleista gražiai, iliustruota keliomis nuotraukomis.

● Advokatas J. Našlūnas, kelius metus gyvenęs Brazilijoje, atvyko į JAV ir bando įsikurti Chicagoje.

● Lietuvos baletas artistas — J. ir R. Drazdauskaitės, B. Čunovas ir I. Čunovaitė Australijoje, Pertho (W. A.) miesto teatre dalyvauja operetės baletu. Be to, Janinai Drazdauskaitės pavesta parengti baletą "Coppelia". Dekoracijas tam baletui pagaminti pavesta irgi lietuviui dailininkui V. Ratui.

● Adelaide, Australijoje, vietos gyventojų organizacija, vadinama "Gerų kaimynų komitetas" kvietė "naujuosius australus" praleisti Kūčias senųjų australų šeimose, kad susipažintų su papročiais.

Lietuviai, tačiau, dar nesijaučia "naujais australais" ir daugumoje vietų rengė Kūčias pagal savuosius papročius...

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdėję ir skaitę. Apie nacius mažiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI Į MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaityt, tikrai patys galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimųjų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI Į MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos kariuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komite to ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar šios knygos autorių jau turime savo tarpe!

Jis atvežė mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią patys pagamino ir, tikimės, netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, neskaitydami jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių pergyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tauojau bus Jums pasiųsta paštu.

Sovietų pastangos pagauti tremtinius

Skaitoma, kad, sovietams antrą kartą užimant Lietuvą, iš Lietuvos tada pajudėjo apie 250,000 žmonių. Bet didelė dalis, frontui greit pasistūmėjus, nespėjo toliau nukeliauti ir turėjo likti Lietuvos pasieniuose.

I Vokietiją iš Lietuvos tada pasitraukė apie 150,000 lietuvių. Vokietijos pietines ir vakarines sritis pasiekė tik 78,000. Ten jie sulaukė amerikiečių, anglų ir prancūzų.

Apie 72,000 liko Rytprūsijoje, Pomeranijoje ir Lenkijos srityse. Ten beveik visus juos sovietai sugaudė. Sugaudė ir suėmė, kad ten neliktų gyvų liudininkų, pasakojančių apie sovietų žiaurumus.

Didžiausias sovietų galvosūkis buvo, kaip sugauti tuos 78,000, kurie atsidūrė amerikiečių, anglų ir prancūzų žinioje. Pradžioje sovietai tremtinius norėjo gauti, sudarydami atitinkamus susitarimus su amerikiečiais, anglais bei prancūzais. Jie tada rėkė, kad visi tremtiniai yra karo nusikaltėliai, kad jie turi būti gaudžiami prievarta.

Nepasisekus Vakarų valstybės įtikinti, sovietai pradėjo grąžiuoti įkalbinėti, kad grįžti į "sovietinį rojų".

Tame laikotarpyje jie ir tremtinių stovyklas paleido šimtus gerai apmokytų agentų, kad šie stovyklose keltų nesantaiką, darytų nemalonumus ir amerikiečiams, anglams bei prancūzams imtų tremtinių neapkęsti.

Tiems agentams organizuoti ir jiems nurodymus duoti į Vokietiją, repatriacijos komisijų vardu prisidengę, suvažiavo šimtai sovietų pareigūnų. Tai buvo specialiai išmokyti šnipai.

Amerikiečiai buvo pirmieji, kurie pernai tuos agentus iš savo zonos išvydo. Bet jų liko angli

ir prancūzų zonose ir ten jie savo biurų darbą tebevykdė. Tremtiniai greit susigriebė, kada pajuto, jog tų šnipų vadovaujami agentai stovyklose dar visokią netvarką. Pačių tremtinių jie buvo paimti už apykaklių ir kaip reikiant sutvarkyti.

Bet, pagal susitarimą, visi suimtieji, jei tik jie pareiškia norą važiuoti į sovietų užimtas sritis, iš kalėjimų paleidžiami. Taigi ir dauguma tų agentų, neberasdami kitos išeities, grįžo atgal pas savo darbdavius.

Skaitoma, kad į sovietų valdomas sritis iš Vokietijos yra grįžę apie 320 lietuvių. Dalis jų buvo specialiai sovietų atsiųsti agentai, dalis invalidai, kurie tikėjosi, kad sovietai jiems nieko pikta nebedarys. Dalis pasiryžę grįžti kitokių aplinkybių verčiami: tėvai pas vaikus, vyrai pas žmonas... Bet, deja, į Lietuvą nukeliavo beveik tik tie, kurie pasidavė Stalinui. O visi kiti, jei ne tuoj, tai po kelių mėnesių, buvo išvežti tolyn į Sibirą ir kitas kankinimo vietas.

(Apie tai gauta tikrų žinių). Bet sovietai ir dabar, kada Vokietijoje beliko 17,000 lietuvių tremtinių, veda dar net aršesnę akciją, kad nors ta dalis grįžtų. Jie dar labiau bruka tremtiniams specialiai leidžiamą laikraštį "Tėvynės Balsą", du kartus per savaitę iš Maskvos per radiją kalba į tremtinius lietuviškai, bruka lietuvių kalba išleistas panegirikas apie Staliną ir jo teriojamų kraštų padėtį.

Šiuo metu sovietų agentų naujas išmisas — gaudinti ir kitus kraštus keliaujančius tremtinius. Gaudinti ta prasme, kad, girdi, nevažiukit, nes sovietai užims visą pasaulį ir visur juos

suras ir atsikaitys.

Visi šie gaudinimai suprantami. Sovietai mato, kad tūkstantai jų žiaurių darbų liudininkų skirstosi po viso laisvojo pasaulio kraštus ir skelbia tikrąją tiesą apie Sovietų Sąjungą.

Kai nepasiseka prievarta gaudinti, kai nepasiseka melu įtikinti, nieko kito ir nebelieka, kaip tik gaudinti ir gaudinti. B. G.

Argi taip greit?

Spėjiojimai, kad Kinijos komunistai susipyks su Maskva panašiai, kaip Jugoslavijos, tebeturi daug šalininkų. Paskutiniu metu atsirado ir argumentų tiems spėjiojimams parenti.

Maocetungas, esą, per ilgai sėdi Maskvoje. Stalino iškilms seniai pasibaigė. Vadinasi, po iškilmių prasidėjo derybos. Bet, jeigu ir jos ilgai trunka, tai, matoma, nesusitaria. Sako, Stalinas nenori ir komunistams atiduoti Mandžūrijos uostų, kurių neatidavė Čiankaisekui, nors ir buvo prižadėjęs... Ir daugiau visokių teisių Maskva nori turėti Kinijoje. O Maocetungas su tuo nenori sutikti...

Prie to dar prisideda ir Japonijos komunistų aštrokas susikirtimas su Maskva.

Iš tikrųjų gali atsitikti, kad, mašinai labai padidėjus, ir Maskvai nesusuks visi ratai amžinai taip, kaip ji norėtų. Tačiau tuos nesutarimo ženklus tuo tarpu reikia vertinti atsargiai.

LAIVYNO NUOTAIKOS TAISOSI

Pereiais metais Amerikos karo laivynas pergyveno krizę. Admirolai ir karininkai ėmė skųstis, kad vyriausybė visas viltis, visą pasitikėjimą, meilę ir... pinigų skiria tik aviacijai. Laivynas esąs paliekamas pasenusio ir nebereikalingo tarnavimo vietoj. O tai esą klaidinga ir net pavojinga, nes viena aviacija be laivyno negalinti apsaugoti krašto nuo pavojaus.

Dabar, pasakyus admirolui Schermaną laivyno viršininku, laivyno nuotaiikos taisosi. Net ir tie karininkai, kurie Schermano nevertino, dabar mano, kad jo parinkimas į tas pareigas buvęs geras.

Be to, ir laivyno sekretoriaus Matthews autoritetas laivyne pakilo, nes paaiškėjo, kad jis esąs "tvirtos rankos" žmogus.

Ginčai su aviacija dėl B-36 bombonešių, berods, nutilo, pripažinus, kad priekaištai tiems bombonešiams buvę nepamatuoti.

Tie priekaištai tačiau privertė neatmesti ir laivyno svarbos. Manoma, kad grynimosi reikalų tvarkyme vėl susidarys pusiausvyra ir sankaika.

DIDYSIS PAVOJUS TAIKAI

Didžiausias pavojus taikai 1950-ais metais esąs santykiuose tarp sovietų ir Jugoslavijos.

Nors sovietų politika paprastai yra šaltai apskaičiuota, bet čia to šaltumo esą daug mažiau. Iš abiejų pusių čia vis dažniau prasiveržia ir jausmai. O kur pradeda imti viršų jausmai, ten jau sunku apskaičiuoti, kas gali atsitikti.

Skryningai nesibaigia

Praėjusią vasarą prieš prasiidedant vad. konsultacijai, buvo skelbiama, kad IRO valdininkai apklausinės kiekvienos DP šeimos galvą ir padės greičiau pasirinkti savo ateities planą: repatriaciją, emigraciją ar įsijungimą į šeimos ūkį.

Praktiškai neatsiradus norinčių repatriuoti ir beveik niekam nesutinkant laisva valia pasilikti vokiečių ūkyje, minėti valdininkai stengiasi visų tautybių (išskyrus, žinoma, vieną, kurios tas skyningas netaikoma) DP emigruoti į Australiją, nors jie būtų pasiruošę ir turėti dokumentus vykti į kitus kraštus. Atsisakančius vykti į Australiją be niekur nieko išmeta iš stovyklų ir jiems nutraukia IRO globą.

Gruodžio mėn. iš Kempteno stovyklos buvo išmestos 5 lietuvių šeimos. Skryninguotoja vienai šeimai net garantijos nuorašą sudraskė ir įmetė į krepšį. Buvo tuojau griežtai priemonių ir jau dvi šeimos grąžintos atgal. Apie ktas dar neturima žinių. Tos visos šeimos turėjo Amerikon emigruoti reikalingų garantijų nuorašus, o dvi šeimos buvo jau net savo emigracinius dokumentus atidavusios.

Kitur vėl IRO suruoštame būvyje, kur buvo pakviesti ir DP tautybių komitetų pirmininkai, repatriacijos skyriaus valdininkai stengėsi lietuvių komiteto pirmininkui įkalbėti: "Tamsta, girdėjau, turite įtakos lietuvių

tarpe, todėl prašau juos paveikdami, kad jie rašytųsi į Australiją". Tikra bėda, kada taip gąsdinami žmonės neturi kur pasiskųsti, o IRO Centras Ženevoje tyli, nors jis ir pakankamai žinių turi apie skryningų išsigimimą praktikoje.

IS BELGIJOS GRĮŽUSIŲ NELEIDŽIA AMERIKON

Prieš trejetą metų Vokietijoje tremtinius globojančios organizacijos (UNRRA, vėliau IRO) ragino darbo neturinčius DP vykti į Belgijos anglies kasyklas dvejiems metams dirbti. Tą pačią progą buvo užtikrinta, jog po dviejų metų, sutartį baigę, DP galės be kliūčių grįžti į Vokietijoje esančias stovyklas ir turėti tas pačias teises, kaip ir kiti DP. Daugelis, norėdami palengvinti UNRRA ir IRO našą, šiuo paraginimu pasinaudojo ir laikinai išvyko Belgijon.

Pasibaigus sutartam laikui, IRO atsisakė nuo kadaise duotų tremtiniams pažadų, ir per didelius vargus grįžusiems daugiausia nesutinka grąžinti net DP statuso. Kuriems tasai statusas šiaip taip ir pavyko atgauti, tie emigracijos atvejai susidūrė su kitomis bėdomis, jiems neleidžiama emigruoti į JAV, nors jie visais kitais atžvilgiais ir tinka šiai emigracijai. Klūtimi laikoma toji aplinkybė, kad tokie DP 1948 m. sausio 1 d. nebuvo Vokietijoje.

Tokių sulaikytųjų jau yra visa eilė.

Šiek tiek vilties yra naujajame DP emigracijos įstatyme, jeigu jis pašalintų šią neteisę, bet... "kol saulė patekės, rasa ir akis išės".

MAZIAU LIETUVIŲ STOVYKLŲ

Didėjant emigracijai, nuolat pertvarkomos Vokietijoje DP stovyklos. Tasai perklinojimas buvo daromas praėjusią vasarą, jis tęsiamas ir dabar žiemą. Nuo š.m. sausio 15 d. likviduotą darbo neturinčius DP DP vykti į Belgijos anglies kasyklas, jos gyventojus lietuvių daugiausia sausio 13 d. iškėlus į Kempteną. Apie 50 lietuvių, kurie turėjo darbą Augsburgėje, perkelti į Augsburgę - Haunstetteno stovyklą, kur lietuvių daugiausia sausio 13 d. iškėlus į Kempteną. Apie 50 lietuvių, kurie turėjo darbą Augsburgėje, perkelti į Augsburgę - Haunstetteno stovyklą, kur lietuvių daugiausia sausio 13 d. iškėlus į Kempteną. Apie 50 lietuvių, kurie turėjo darbą Augsburgėje, perkelti į Augsburgę - Haunstetteno stovyklą, kur lietuvių daugiausia sausio 13 d. iškėlus į Kempteną.

Pagal paskutines žinias, amerikiečių zonoje liks tik keturios lietuvių stovyklos: Muenchenas, Kemptenas, Memmingenas ir Švabų Gmiundas. Be to, tam tikras mūsų tautiečių skaičius yra sanatorijose (Heilbronne, Gautinge) ar poilsio centruose (Wartenberge ir kt.)

20 metų!

(Laiškas iš Australijos)

Australijos žemyne lietuvių gyventa ir seniau. Didesnis būrelis susispaustė prieš 20-25 metus. Šiame tolimame kontinente lietuvių vienoje vietoje negyveno. Ir dažnai Sydney lietuvių nedaug težinojo apie Melbourne, Adelaidės ar kitos vietovės tautiečius. Nežinota ir kiek lietuvių esama. Todėl 1929 m. būrelis Sydney lietuvių nutarė steigti Australijos lietuvių draugiją ir, kiek įmanoma, organizuoti visus kontinente lietuvių. Tokia draugija ir buvo įsteigta. Ji veikė ištisus 20 metų. Tam tikrais atvejais draugija informuodavo valdžią ir visuomenę Lietuvai opiais klausimais.

1949 m. gruodžio 29-30 d.d., Australijos Lietuvių Draugijos 20-ties metų veiklos sukaččiai paminėti buvo suruoštas Sydney lietuvių suvažiavimas. Gruodžio 29 d., geriausioje Sydney salėje (Trocadero) įvyko minėjimas — aktas ir ballius. Sugiejojus Lietuvos Himną, ilgameitis Australijos Lietuvių D-jos pirmininkas A. Baužė apžvelgė D-jos veiklą. Jis pažymėjo, kad prieš 20 metų steigiamajame susirinkime dalyvavo vos 9 lietuvių. O šiandien A.L.D. turinti 10 skyrių, per kuriuos apjungianti apie 3.000 lietuvių. A.L.D. Centro Valdyba leidžia savaitraštį "Mūsų Pastogė".

A.L.D.-ja sukačties proga sveikino Lietuvos įgaliotas ministras D. Britanijai B. Balutis, buv. Australijos imigracijos ministras Calwel, Latvijos konsulas Australijai, Estų D-jos pirmininkas, Imigracijos Departamento direktorius, daug organizacijų ir pavieniai asmenys.

Meninę programą atliko Sydney lietuvių tautinių šokių ansamblis, vyrų choras ir solistai: Rukštelienė, Gaizauskas ir akordionistas Kiveris. Konferavo Pulgis Andriusis.

600 lietuvių ir būrelis svečių australų tą vakarą dalyvavo "Tracadero" salėje.

"Mes esame sužavėti jūsų dainomis, jūsų šokiais. Mes esame daugiau, negu susižavėję jumis, lietuvių, jūsų gebėjimų organizuoti ir puikiai pasirodyti..." — kalbėjo svečiai.

Gruodžio 30 d. Sydney, Dulwich Hill parapijos salėje įvyko metinis susirinkimas. Po pamaldų, kurias atlikė lietuvių kunigas Tamulis, Dulwich Hill parapijos klebonas (australias) pasveikino lietuvių ir sujaudintas, jautriais žodžiais priminęs mūsų tėvynės didžiąją tragediją — bolševikinę okupaciją, reikė tvirtą įsitikinimą, kad Lietuva neužilgo atgaus laisvę ir visi lietuvių vėl galės sugrįžti po savo tėvynės dangumi.

Susirinkimas pradėtas Lietuvos Himnu. Australijos Liet. Draugijos Centro V-bos veiklos ir finansinę apyskaitą padarė pirm. A. Baužė ir ižd. Bogužas.

Po skyrių atstovų ir revizijos komisijos pranešimų, susirinkimas D-jos C. V-bos veiklą ir piniginę apyskaitą vienbalsiai patvirtino.

Centro Valdybai referavus lietuvių namų įsigijimo klausimą, nutarta šį reikalą pavesti Centro Valdybai išstudijuoti ir padaryti reikalingų žygių tokius namus statydinti ar pirkti. Sav. L.D. Centro Valdyba leidžia savaitraštį "Mūsų Pastogė".

A.L.D.-ja sukačties proga sveikino Lietuvos įgaliotas ministras D. Britanijai B. Balutis, buv. Australijos imigracijos ministras Calwel, Latvijos konsulas Australijai, Estų D-jos pirmininkas, Imigracijos Departamento direktorius, daug organizacijų ir pavieniai asmenys.

Meninę programą atliko Sydney lietuvių tautinių šokių ansamblis, vyrų choras ir solistai: Rukštelienė, Gaizauskas ir akordionistas Kiveris. Konferavo Pulgis Andriusis.

600 lietuvių ir būrelis svečių australų tą vakarą dalyvavo

"Tracadero" salėje.

"Mes esame sužavėti jūsų dainomis, jūsų šokiais. Mes esame daugiau, negu susižavėję jumis, lietuvių, jūsų gebėjimų organizuoti ir puikiai pasirodyti..." — kalbėjo svečiai.

Gruodžio 30 d. Sydney, Dulwich Hill parapijos salėje įvyko metinis susirinkimas. Po pamaldų, kurias atlikė lietuvių kunigas Tamulis, Dulwich Hill parapijos klebonas (australias) pasveikino lietuvių ir sujaudintas, jautriais žodžiais priminęs mūsų tėvynės didžiąją tragediją — bolševikinę okupaciją, reikė tvirtą įsitikinimą, kad Lietuva neužilgo atgaus laisvę ir visi lietuvių vėl galės sugrįžti po savo tėvynės dangumi.

Susirinkimas pradėtas Lietuvos Himnu. Australijos Liet. Draugijos Centro V-bos veiklos ir finansinę apyskaitą padarė pirm. A. Baužė ir ižd. Bogužas.

Po skyrių atstovų ir revizijos komisijos pranešimų, susirinkimas D-jos C. V-bos veiklą ir piniginę apyskaitą vienbalsiai patvirtino.

Centro Valdybai referavus lietuvių namų įsigijimo klausimą, nutarta šį reikalą pavesti Centro Valdybai išstudijuoti ir padaryti reikalingų žygių tokius namus statydinti ar pirkti. Sav. L.D. Centro Valdyba leidžia savaitraštį "Mūsų Pastogė".

A.L.D.-ja sukačties proga sveikino Lietuvos įgaliotas ministras D. Britanijai B. Balutis, buv. Australijos imigracijos ministras Calwel, Latvijos konsulas Australijai, Estų D-jos pirmininkas, Imigracijos Departamento direktorius, daug organizacijų ir pavieniai asmenys.

Meninę programą atliko Sydney lietuvių tautinių šokių ansamblis, vyrų choras ir solistai: Rukštelienė, Gaizauskas ir akordionistas Kiveris. Konferavo Pulgis Andriusis.

600 lietuvių ir būrelis svečių australų tą vakarą dalyvavo

LIETUVOS ISTORIJOS REIKALU

(Atviras laiškas)

Didėjant pasiteiravimams, kada išeis iš spaudos dr. A. Šapokos redaguota LIETUVOS ISTORIJA, skelbiame šį viešą leidyklos PATRIA pareiškimą:

LIETUVOS ISTORIJA leidžiama prenumeratos keliu. Rinkdami prenumeratą, išleidimo datą buvome nustatę 1949 m. rugpjūčio mėn., bet kadangi šiuo veikalu susidomėjusių asmenų skaičius yra nepaprastai menkas, todėl ir veikalo išleidimas automatiškai nusidelsė.

Visi prenumeratoriai, kurie veikalą užsisakė Vokietijoje, visais prenumeratos reikalais (adreso pakeitimas ir tt.) prašomi kreiptis PATRIA, Fellbach-Stuttgart Beethoven Str. 5. PATRIA skyrius Amerikoje tiesioginiai rūpinasi tik savo gerb. prenumeratoriais ir knygos bičiuliais Amerikoje, nors griežtai neatsisako, jei kitaip neįmanoma, kai kuriais atvejais pasitarnauti.

Pastaruoju metu gavome patikinimų iš PATRIA centro Vokietijoje, kad, jei nuolatos didės prenumeratos skaičius, numatoma tuoj pat veikalą baigti, nes jo užbaigimui reikia tik 16-18 darbo dienų, bet lėšų stoka verčia nemaloniam delsti, kas, žinoma, piktos valios žmonių visai komentuojama. Tačiau turime gerbiams prenumeratoriams pranešti, kad LIETUVOS ISTORIJA užsisiakusiems pradedama siuntinėti 1950 m. vasario - kovo mėn. Visi prenumeratoriai veikalą gausite tiesiog iš PATRIA centro Vokietijoje.

Leidykla PATRIA visus LIETUVOS ISTORIJOS prenumeratorius laikydama tikrais lietuviškosios knygos bičiuliais, prenumeratoriams skirtuose egzemplioruose įrašys atitinkamą įrašą.

Todėl, tautieti, pažink Lietuvai praeitį ir tuoj pat siųsk leidyklos PATRIA vardu — 45 St. John Pl., Stamford, Conn. — \$3.30. Tuo paremsi didelį darbą, o Tavę knygų lentyna pasipuoš vertingu veikalu. Prenumeratos laikas skaitomas iki veikalo pasirodymo dienos. Veikalui išėjus iš spaudos, kaina ne prenumeratoriams žymiai padidės.

Tuo pačiu kviečiame visas lietuviškas mokyklas, lituanistikos kursus, organizacijas ir kitas lietuviškas institucijas talkon — paremkite LIETUVOS ISTORIJOS išleidimą ją užsiprenumeruodami.

Su pagarba

PATRIA
45 St. John Pl.
Stamford, Conn.

Reserve District No. 4 State No. 168X
REPORT OF THE CONDITION OF

The Lorain Banking Company

of Lorain, Ohio at the close of business December 31, 1949, a State banking institution organized and operated under the banking laws of this State and a member of the Federal Reserve System. Published in accordance with a call made by the State Banking Authorities and by the Federal Reserve Bank of this District.

ASSETS	
Cash, balances with other banks, including reserve balance, and cash items in process of collection	\$ 778,988.00
United States Government obligations, direct and guaranteed	2,246,362.65
Obligations of States and political subdivisions	281,908.80
Corporate stocks (including \$9,750.00 stock of Federal Reserve bank)	9,750.00
Loans and discounts	3,210,003.82
Bank premises owned \$27,000.00, furniture and fixtures \$19,251.59	46,251.59
Real estate owned other than bank premises	10,000.00
Other Assets	1,769.39
TOTAL ASSETS	\$6,685,034.25
LIABILITIES	
Demand deposits of individuals, partnerships, and corporations	\$1,492,180.53
Time deposits of individuals, partnerships, and corporations	4,129,256.89
Deposits of United States Government (including postal savings)	61,305.45
Obligations of States and political subdivisions	529,524.34
Other deposits (certified and officers' checks, etc.)	58,600.54
TOTAL DEPOSITS	\$6,270,976.75
Other liabilities	65,896.87
TOTAL LIABILITIES (not including subordinated obligations shown below)	\$6,336,864.62
CAPITAL ACCOUNTS	
Capital*	\$ 100,000.00
Surplus	225,000.00
Undivided profits	23,169.63
TOTAL CAPITAL ACCOUNTS	\$ 348,169.63
TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL ACCOUNTS	\$6,685,034.25

*Tis bank's capital consists of:
Common stock with total par value of \$100,000.00.

MEMORANDA
Assets pledged or assigned to secure liabilities and for other purposes \$ 959,810.74
The following items are published pursuant to State Law:
Funds on deposit by Trust Department which are preferential under Section 710.165, General Code
Hypothecated or Assigned Deposits under Section 710.180, General Code \$ 334,285.74
(Included in Line 14 above)

I, H. G. Pyle, Vice President and Secretary, of the above-named bank, hereby certify that the above statement is true to the best of my knowledge and belief.

CORRECT—ATTEST:
E. C. COOPER
W. C. McCONNELL
L. H. ROGERS—Directors
STATE OF OHIO, COUNTY OF LORAIN, ss:
Sworn to and subscribed before me this 9th day of January, 1950.
EVELYN M. SCOTT, Notary Public

H. G. PYLE

J. K. Alonis

MIRIMAI

MIRĖ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI
(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka.)

Jau mirė 21,200 lietuvių išeivių

Nuo 1937 metų vasario mėn. iki šios dienos DIRVOJE sužymėtų jau 21,200 per tą laiką mirusių lietuvių ateivių.

VENCIUS Juozapas, 49 metų, spalio 22 d., Chicago, Ill. (Vilkaviškio ap., Strakų km.) Amerikoj išgyveno 2 mėnesius.
DOMINAS Andriejus, pusamžis, mirė rugpjūčio 19 d., Chicago, Ill. (Panevėžio ap., Kairių par.) Amerikoj išgyveno 41 metus.

SUIPIS Antanas, seno amžiaus, mirė rugpjūčio 21 d., Chicago, Ill. (Telšių ap., Mažeikių par., Tirkalių km.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

ČAGLIS Adolfas, 67 metų, mirė liepos 5 d., Chicago, Ill.

PETRULIONIENĖ Sofija mirė spalio 19 d., North Ukymonth, Mass.

NAUDŽIUNAS Juozapas, 64 m., mirė spalio 17 d., Chicago, Ill. (Vilniaus ap., Žiažmarų km., Balseriškių km.) Amerikoj išgyveno 43 metus.

BAKŠIS Jonas, pusamžis, mirė spalio 24 d., Chicago, Ill. (Slavikų par. ir kaimo.)

SAMULIONIS Jonas, 34 metų, mirė spalio 27 d., Los Angeles, Calif. Gimęs Gardner, Mass.

SLEIMONTAS Juozapas mirė spalio 27 d., Chicago, Ill. (Raseinių ap., Nemakščių par.,

Mosteikių km.) Amerikoj išgyveno 50 metų).

PIVARUNAITĖ Marijona, pusamžė, mirė spalio 27 d., Chicago, Ill. (Švenčionių ap., Tveraičių par.) Amerikoj išgyveno 36 metus.

LASKY Jonas, 55 metų, mirė spalio 30 d., Chicago, Ill. (Seinų ap., Rudaminos par., Elveriškių km.)

BARANAUSKAS Juozapas, pusamžis, mirė spalio 29 d., Chicago, Ill. (Šiaulių ap., Pakanės par.)

BUTKAITĖ Marijona, pusamžė, mirė spalio 29 d., Chicago, Ill. (Telšių ap., Alsėdžių par., Pelenų kaimo) Amerikoj išgyveno 40 metų.

RAUBUNAS Viktoras, pusamžis, mirė lapkričio 1 d., Forest Lake, Wis. (Kedainių ap., Želmų par., Blauzdžių km.) Amerikoj išgyveno 45 metus.

KACIULIENĖ Ona (Duobukė), pusamžė, mirė lapkričio 1 d., Chicago, Ill. (Šakių ap., Ilgavos par., Antubiškių kaimo) Amerikoj išgyveno 40 metų.

SATUNAS Jurgis, pusamžis, mirė lapkričio 2 d., Chicago, Ill. (Kauno ap., Vilkijos par., Batnavos km.)

STANKUS Juozapas, pusamžis, mirė spalio 31 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Varlaukio par.,

Sveiščių km.) Amerikoj išgyveno 45 metus.

JANUSAUSKIENĖ Petronėlė, pusamžė, mirė lapkričio 4 d., Chicago, Ill. (Mažeikių ap., Viekšnių par., Dargužės km.)

JAMELIS Juozapas, pusamžis, mirė lapkričio 3 d., Chicago, Ill. (Telšių ap., Skuodo m.) Amerikoj išgyveno 38 metus.

CHIVIENĖ Antanina (Buziūtė), pusamžė, mirė lapkričio 7 d., Chicago, Ill. (Šiaulių ap., Skaisgirio par., Aišių km.)

MARTUSAITIENĖ Marijona (Šukaitė) mirė lapkričio 6 d., Chicago, Ill. (Prienu par.)

STANKEVIČIENĖ Petronėlė (Lusaičiūtė), pusamžė, mirė lapkričio 8 d., Chicago, Ill. Amerikoj išgyveno 52 metus.

BYANSKIENĖ Zuzana (Adomaitikė) pusamžė, mirė lapkričio 8 d., Chicago, Ill. (Zagarės par.)

JASIKEVIČIUS Mykolas, pusamžis, mirė lapkričio 7 d., Chicago, Ill. (Panevėžio ap., Upytės par.) Amerikoj išgyveno 42 metus.

DRAZDAUSKIENĖ Elzbieta, (Skuteraitė), pusamžė, mirė lapkričio 8 d., Chicago, Ill. (Šiaulių ap., Lygumų par., Sakalių km.) Amerikoj išgyveno 37 metus.

YUSAS Dominikas, 65 metų, mirė lapkričio 9 d., Chicago, Ill. (Panevėžio ap., Upytės par., Dubriškių km.) Amerikoj išgyveno 48 metus.

BALTRUSAITIS Juozapas, 52 metų, mirė lapkričio 10 d., Chicago, Ill.

BIRBALAS Zigmas, 27 metų, mirė spalio mėn., Hamilton, Ont., Kanadoj.

ADOMAVIČIUTĖ Magdalena, (Jankelionitė), 63 metų, mirė lapkričio 13 d., Chicago, Ill. (Vilkaviškio ap., Bartninkų par., Smalininkų km.) Amerikoj išgyveno 47 metus.

NELSON Laura (Juciūtė), pusamžė, mirė lapkričio 13 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Judrėnų par., Rubiškių km.) Amerikoj išgyveno 41 metus.

KALĖDA Jonas, pusamžis, mirė lapkričio 13 d., Chicago, Ill. (Darsuniškio par.) Amerikoj išgyveno 44 metus.

VASILIAUSKAS Jonas, pusamžis, mirė lapkričio 14 d., Chicago, Ill. (Švenčionių ap., Daugeliškių par., Rezgūnų k.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

ŽIBELIS Dominikas, pusamžis, mirė lapkričio 14 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Šveikšnos par., Kusaicių km.)

ABRAMAVIČIUS Petras, pusamžis, mirė lapkričio 17 d., Chicago, Ill. (Panevėžio par.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

ANCHER Kastancija (Precinauskaitė), pusamžė, mirė lapkričio 17 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Šilalės par.)

SMITH Povilas, pusamžis, mirė lapkričio 14 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Adakavo par., Papušynių km.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

GEDUTIS Juozapas, 30 metų, mirė lapkričio 15 d., Chicago, Ill. kur buvo ir gimęs.

GUSTIS Justinas, 61 metų, mirė lapkričio 18 d., Chicago, Ill. (Telšių ap.) Amerikoj išgyveno 43 etus.

GRIGONIENĖ Marcelė, pusamžė, mirė lapkričio 19 d., Chicago, Ill. (Tauragės par., Kalnoku kaimo)

MOCKUS Dominikas, 67 metų, mirė lapkričio 20 d., Chicago, Ill. (Telšių ap., Retavo par., Valusiu km.) Amerikoj išgyveno 42 m.

SIMKAITIENĖ Barbora, 73 m., mirė spalio 18 d., Detroit Mich.

MARTUSAITIENĖ Marijona, pusamžė, mirė lapkričio 8 d., Chicago, Ill. (Marijampolės ap., Prienu par.)

MACIAUSKIENĖ Agota, 92 metų, mirė spalio mėn., Grand Rapids, Mich.

GERULIENĖ Alesė mirė spalio mėn., Grand Rapids, Mich.

BELDA Juozapas, mirė lapkričio mėn., Grand Rapids, Mich.

TEISININKAMS

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

nedidelį mokestį ir iš jo nors dalimi paremti Centro Valdybą. Įsisteigus tokiam skyriui skaičiui, kuris apimtų didesnę teisininkų dalį, teks šaukti visuotinį suvažiavimą, kuris nustatys organizacijos įstatus ir išrinktų centro organus.

Noriu pastebėti, kad Vokietijoje likusių kolegų gelbėjimo reikalas yra vienas mūsų pagrindinių uždavinių. Todėl kviečiu organizuoti tiek sutarčių sudarymą, tiek siuntinių siuntimą.

Kol J. Gliudžio ir kitų pastangomis yra išleisti jau du numeriai mūsų žurnalo LIETUVIS TEISININKAS, kuris turi apjungti visus teisininkus, ir kuriame turi atsispindėti mūsų organizacinis gyvenimas. Kviečiu šį reikalą visokiariopai paremti

Dr. Br. Kalvaitis
LTBU Centro Valdybos vadru

NAUJOSIOS AUŠROS

pilną 1949 metų komplektą galima gauti papiginta kaina u 2dol. (anksčiau kainavo 3 dol.) užsakymą ir pinigus prisiunčiant laišku.

Nuo šių metų pradžios šiam kultūros, mokslo ir meno žurnalui sustojus, dar yra paskutinė proga jo įsigyti. Žurnalas gausiu mokslo populiarizacijos meno ir literatūros klausimų nagrinėjimo, poezijos, iliustracijų. Užsakymą ir pinigus siųsti:

NAUJOJI AUŠRA
2214 W. 23rd Pl.
Chicago 8, Ill.

Ne tik naują, bet ir SENĄ ADRESĄ

būtinai reikia aiškiai parašyti kada norite, kad DIRVA būtų siunčiama kitu adresu, negini šiol. Apie adresą pakeitimą stengkitės pranešti bent

DVI SAVAITES IS ANKSTO!

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT
V y r i š k i 42.50 vertės

su ZIP-Pamušalu

VILNONIAI APSIAUSTAI

Sutaupant 10.50...

\$ 32

Grynos 100% vilnos viršus su
šiltu 100% grynos vilnos pamušalu

Tai paslūsliai puikus pirkinys vyrams! Tai gražūs, išverčiami praktiškai paltai, nešiojami apskritus metus. Gaminti tokių garsių dirbtuvių, kaip American Woolen Co., Virginia ir Waterhouse. Kiekvienas paltas turi ZIP-uztraukiamą pamušalą. Pasirinkimas is natūralios, melynės ir "teal" spalvų dydžiai nuo 36 iki 42.
Basement Men's Clothing Department

BROCKTON, MASSACHUSETTS

TREMTINIŲ KONCERTAS

Brocktoniškiai tremtiniai, organizuoti dirbė virš pusės metų, pergyvenę nemažus skaldymo sunkumus iš kai kurių politinių srovių pusės, š.m. sausio 8 d., Brockton Winthrop School salėje surengė viešą koncertą.

Koncertas buvo skirtas jų geradariams pagerbti ir prasidėjo atitinkamu aktu. Akte trumpai buvo peržvelgta sunkūs Lietuvos ir tremtinių kryžiaus keliai paskutiniojo karo metu ir kartu buvo išskirti Brockton lietuvių nuopelnai tremtinių gelbėjimo darbe. Aktą, koncerto dalyvių akivaizdoje, perskaitė tremtinė V. Karosaitė. Tai buvo koncerto žanginė dalis.

Koncerto meninę dalį atliko operos solistė — mezo sopranas I. Kristolaitytė, aktorius H. Kačinskas, solistas — baritonas I. Salučka, tautinių šokių grupė, vad. R. Špokevičiūtės, ir tremtinių choras, vedamas J. Strazdo. Akompanavo vietos lietuvių O. Treivaitė-Falkin, o paaikšninimus lavė: lietuviškai V. Karosaitė, lenkiškai vietos lietuvių P. Viziūtė.

Reikia pripažinti, kad koncertas programos įvairovumo ir jos išsilydymo atžvilgiais pavyko gerai. Čia ypatingai tenka paminėti operos solistę J. Kristolaitytę, aktorius H. Kačinską ir tautinių šokių grupę, ved. R. Špokevičiūtės.

Publikos buvo daug. Salė, kurioje yra apie 500 sėdimų vietų, buvo užpildyta ir daliai publikos teko koncerto klausytis stovint. Šis reiškinys rodo, kad Brockton lietuvių domisi lietuvių pasirodymais ir, nežinūrint kaikienu pastangų kliudyti ir temdyti tremtinių veiklą, salėje galima gausiai matyti visokio nusistatymo žmonių. Tas yra džiugu. Tas rodo, kad ten, kur yra keliame lietuvių tautos ir jos kultūriniai reikalai, einame iš vien, ranka rankon.

Be to, buvęs Brockton lietuviškos parapijos klebonas kun. Švagzdys kaikiurus lietuviškas daineles koncerto metu įrašė į fonografą. Tas plokšteles žadėjo perduoti jo vedamo vėnuolyno senelių prieglaudai, seneliams.

Tik gal reiktų atkreipti vieną neigiamą reiškinį į koncerto organizacinę pusę — pelno apibūdinimo tikslą. Skelbimuose pažymėta "pelnas skiriamas tremtiniams šelpti, bilietuose — "tremtiniams ligoniams šelpti", o programoje — nieko. Ir vienas ir kitas tikslas yra gražus ir girtinas, bet rengėjams nereikėtų operos solistę J. Kristolaitytę, aktorius H. Kačinską ir tautinių šokių grupę, ved. R. Špokevičiūtės.

GRAND RAPIDS, MICH.

Sausio 9 d. įvyko pirmas šiais metais ALT posėdis, kuriame, be bėgamų reikalų, buvo svarstyti ir Vasario 16-tosios iškilmes.

Iškilmes nutarta rengti vasario 19 dieną.

Tos dienos programoj numatyta:

1. Prakalbos;

2. Meninė dalis, kurią atliks vyry oktetas, vedamas Pr. Turūtis, mažasis pianistas ir akordeonistė.

Posėdyje dalyvavo ir naujai atstovai, kuriuos šiltu ir malonių žodžių pasveikino vicepirmininkas Medelinskas. Į jo nuosirdų sveikinimą atsakė Pr. Turūta.

Šventei rengti komitetą sudarė ALT valdyba ir 4 naujaturiai: J. Belinis, A. Grybas, A. Koverė ir P. Tarūta.

Nutarta prieš minėjimą sušaukti dar vieną posėdį.

Greit-Vydys

DIRVA — vieningas lietuvių laikraštis Ohio valstijoje Kaina metams tik \$3.00.

PAIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsileipti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Baltrušaitytė Matilda, iš Gelgaudiškio vl., Šakių ap., Nerūnų km.

Bendaravičius Albinas (Bender, Albert), iš Vidugirių km., Keturvalakių vl., Vilkaviškio ap. Bugnytė — Simonavičienė, Pranciška, iš Akmenės, Mažeikių ap.

Bunkus Alfonsas, Pranciškus ir Valerijonas

Eurba su šeima, iš Seredžiaus vl., Kauno ap.

Burdulis Jurgis ir Petras, iš Budviečių km., Keturvalakių Dambrauskienė — Juzėnaitė ir jos sesuo Malinauskienė Grasė ir Ieva.

Dovydaitis Antanas ir jo šeima, iš Seredžiaus vl., Kauno ap.

Feiferis Martynas, iš Navininkų km., Marijampolės ap.

Firavičius, iš Jokavų km., Seredžiaus vl., Kauno ap.

Grubaitė, iš Rinkūnų km., Pūpenų vl., Panevėžio ap.

Jakutis Vincas, žmona Ona Klimaitė-Jakutienė ir sūnus Pranas Jakutis.

Juzėnaitė, Grasė ir Ieva, ištekl. Dambrauskienė ir Malinauskienė.

Kamarasuskas V.

Karosevičius, iš Jokavų km., Seredžiaus vl., Kauno ap.

Klimaitė — Jakutienė Ona, vyras Jakutis ir sūnus Pranas.

Kurpauskas (Kurpauskai), iš Seredžiaus vl., Kauno ap., ar jų vaikai.

Leleis Antanas, iš Talačkonių km., Pasvalio vl., Biržų ap.

Luczun John ir Joseph, iš Lapelių km., Ciobiškio vl.

Malinauskienė — Juzėnaitė ir jos sesuo Dambrauskienė Grasė ir Ieva.

Paulauskaitė Julė, iš Lazduonos km., Seredžiaus vl., Kauno ap.

Simonavičienė — Bugnytė Pranciška, iš Akmenės, Mažeikių Serapinas Kazys ir Valerijonas Powlowicz Bronislava, iš Lapelių km., Ciobiškio vl.

Reserve District No. 4
State No. 167X

REPORT OF CONDITION OF
The Central Bank Company

of Lorain, Ohio, at the close of business Dec. 31, 1949, a State banking institution organized and operating under the banking laws of this State and a member of the Federal Reserve System. Published in accordance with a call made by the State Banking Authorities and by the Federal Reserve Bank of this District.

ASSETS	
1. Cash, balances with other banks, including reserve balance, and cash in process of collection	2,198,976.10
2. United States Government obligations, direct and guaranteed	4,138,580.00
3. Obligations of States and political subdivisions	3,063,116.18
4. Other bonds, notes, and debentures	873,950.43
5. Corporate stocks (including \$15,900.00 stock of Federal Reserve bank)	15,900.00
6. Loans and discounts (including \$ None overdrafts)	4,253,267.92
7. Bank premises owned \$21,000.00, furniture and fixtures \$16,000.00	37,000.00
(Bank premises owned are subject to \$ None liens or assumed by bank)	
8. Real Estate owned other than bank premises	7,500.00
9. Investments and other assets indirectly representing bank premises or other real estate	None
10. Customers' liability to this bank on acceptances outstanding	None
11. Other assets	2,264.14
12. TOTAL ASSETS	14,590,544.77
LIABILITIES	
13. Demand deposits of individuals, partnerships, and corporations	4,095,497.36
14. Time deposits of individuals, partnerships, and corporations	8,783,714.63
15. Deposits of United States Government (including postal savings)	140,789.58
16. Deposits of States and political subdivisions	572,924.50
17. Deposits of banks	None
18. Other deposits (certified and officers' checks, etc.)	229,430.10
19. TOTAL DEPOSITS	\$13,822,356.17
20. Bills payable, rediscounts, and other liabilities for borrowed money	None
21. Mortgages or other liens, \$ None on bank premises and \$ None on the real estate	None
22. Acceptances executed by or for account of this bank and outstanding	None
23. Other liabilities	29,884.07
24. TOTAL LIABILITIES (not including subordinated obligations shown below)	12,852,240.24
CAPITAL ACCOUNTS	
25. Capital*	200,000.00
26. Surplus	350,000.00
27. Undivided profits	88,304.53
28. Reserves (and retirement account for preferred capital)	100,000.00
29. TOTAL CAPITAL ACCOUNTS	738,304.53
30. TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL ACCOUNTS	14,590,544.77

*This bank's capital consist of:
Common stock with total par value of \$200,000.00

MEMORANDA
31. Assets pledged or assigned to secure liabilities and for other purposes 1,014,621.91
32. (a) Loans as shown above are after deduction of reserves of 50,097.78
(b) Securities as shown above are after deduction of reserves of 98,128.07
33. Hypothecated or Assigned Deposits under Section 710-180, General Code 69,656.13
I, Harold Hammer, Sec'y & Treasurer of the above named bank, hereby certify that the above statement is true to the best of my knowledge and belief.

HAROLD HAMMER
Correct Attest:
IRVEN G. BOTH
H. E. HAGEMAN
J. HAROLD CLARK Directors
STATE OF OHIO COUNTY OF LORAIN
Sworn to and subscribed before me this 8th day of January, 1950.
EDNA A. SMITH Notary Public
My Commission Expires March 26, 1950

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KAIP ŽIMET SVĘSIME VASARIO 16-TĄJĄ

Pereitą sekmadienį įvyksia-
me Kultūros Fondo susirinkime
pažiūrėsime štai kas:

Kultūros Fondo skyriaus kvie-
čiami susirinkę keliolikos drau-
gių atstovai pripažinti, kad ge-
riausia būtų Vasario 16-tą mi-
nėti visoms Clevelando lietuvių
organizacijoms drauge.

Nusistatyta minėjimą sureng-
ti vienoje iš geresnių Clevelando
salių, greičiausiai, toje pačioje,
kur gruodžio 18 buvo koncertas.

Rūpinamasi, kad minėjimo
dieną būtų specialios lietuvių
pamaldos Katedroj. Vasario 16
d. numatyta uždėti vainiką prie
J. Basanavičiaus paminklo (Kaip
tik tą dieną J. Basanavičiaus
mirties metinės).

KĄ VEIKIA KULTūros FONDAS

Sekmadienį Kultūros Fondo
susirinkime buvo pranešta, kad
jis jau turi per šimtą narių. Per
porą veikimo mėnesių jis: 1.
finansavo čiuurioniečių šokių
pasirodymą Buffalo, N. Y.; 2.
surengė Dr. V. Kudirkos pami-
nėjimą; 3. rengia Vasario 16-tos
dienos minėjimą; 4. finansuoja
čiuurioniečių pasirengimą vie-
šam pasirodymui.

Dauguma tų finansavimų tuo
tarpu galėjo būti atlikti tik
dėka paskolų iš Fondo pirmi-
ninko dr. Tamošaičio, nes pats
Fondas dar beveik be pinigų.
Susirinkimas buvo klausiamas
patarimų, kaip Fondo veikimui
surinkti daugiau lėšų.

Gaila, kad daugumas kalbėto-
jų vis slido į labai tolimas pa-
danges, tuo palikdami migloje
Fondo uždavinius. Bene geriau-
siai būtų trumpai ir aiškiai pa-
sakyti: artimiausias Fondo už-
simojimas — padėti čiuurionie-
čiams pasirengti viešam pasiro-
dymui, t. y. suteikti paskolą an-
samblui, kad turėtų kuo apmo-
kėti jiems reikalingų patalpų
nuomą ir kitas pasirengimo iš-
laidas. Svarbiausia — energin-
gai padėti išplatinti koncerto bi-
lietus. Tas uždavinys bus vi-
siems aiškus ir nereiks didelės
filosofijos jį beaiškinant. O kai
tas bus atliktas, tada bus galima
pakalbėti apie kitus darbus.

NAUJA LIETUVIŲ SALĖS BENDROVĖS VALDYBA

Pirmadienį Lietuvių Salės da-
lininkai rinko naują valdybą.
Išrinkti: Juozas Gužas (772
balsai), Pranas Urbšaitis - Orpse
(682), Povilas Chalko (615),
Juozas Saukiavičius (608), Juo-
zas Baltrušaitis - Baltrus (583),
Antanas Simkūnas (508), Wil-
liam Jakubas - Jakubs (462),
Vincas Minkūnas (389) ir Ale-
kas Banys (386). Pirmieji kan-
didatai: Algirdas Samas (362)
ir Albertas Bendokas (254).
Buvo pranešta, kad salė pereitus
metus baigė su \$180 nuostoliu,
tačiau išlaidose yra per \$2,500
salės pagerinimams, kurie yra
padaryti eile metų. Su pasiten-
kinimu pabrėžta, kad salė šiais
metais jau tikrai buvo lietuvių
salė, nes joje buvo surengta
tikrai daug lietuviškų kultūri-
nio gyvenimo parengimų.
Užprotokuluotas pasiūlymas
pakeisti bendrovės įstatus taip,
kad nei vienas dalininkas nega-
lėtų turėti daugiau kaip 20 bal-
sų, nors jis ir turėtų daugiau
"šerų".

Parduodamas geras naujas an-
glimis kūrenamas
pečiū.

Kaina \$40.- Kreiptis pas Joną
Kasperą, 1804 Lorain Ave., Cle-
veland 13, Ohio.

PIRMADIENIŲ ALT SAJUNGOS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Clevelando skyriaus
susirinkimas įvyks ateinantį
pirmadienį, sausio 23 d., 8 vl.
vak., Lietuvių salėje (žemai).
Bus svarstoma, kaip atlikti
darbus, kuriuos yra sumanę
skyriaus valdyba ir kuriuos Cle-
velando skyriui pasiūlė Centro
valdyba.

Kviečiami atvykti visi na-
riai ir pasirengusieji į skyrių
įstoti.

ČIUURIONIEČIŲ PASILINKS- MINIMAS

Sausio 21 d., čiuurioniečiai
Lietuvių Svetainėje rengia links-
mą šokių vakarą.

Bus atlikta ir meninė progra-
ma: dainos, monologai ir Links-
mieji braliai apdainuos Cleve-
lando gyvenimą. Šokiams gros
geras orkestras. Bus bufietas.

Kviečiam atsilankyti visus
clevelandiečius. Vakarą pradžia
8 val. vak. Įėjimas 75 centai.

PASKAITOS CLEVELANDE

Lietuvių Kultūros Fondo Cle-
velando skyriaus pirmadieniais
7 val. vak., Norwood Bibliotekos
patalpose (6315 Superior Ave.)
lietuvių visuomenei rengia pas-
kaitas:

Sausio 23 d. Igno Malinausko
"Vaikas, kaip būsimojo charak-
terio tėvas";

Sausio 30 d. A. Augustinavi-
čienės "Jaunystė ir šeima";

Vasario 6 d. dr. S. Tamošaičio
"Neregimasis pasaulis".

Kviečiame atsilankyti.

Valdyba

RADIJO PROGRAMOJ

Šį penktadienį, 7:30 val. vak.
dalyvaus A. Mikulskio vadovau-
jamas vyrų orkestras.

KUDIRKOS DRAUGIJA GYVUOJA

Clevelande buvo pasklidęs gan-
das, kad Dr. Vinco Kudirkos
pašalpinė draugija likviduojama.
Ištyrę, buvo specialus susi-
rinkimas tam klausimui svar-
styti. Susirinko apie 90 narių.
Iš viso narių yra 130. Tad tik
87 balsais galima nutarti drau-
gią likviduoti.

Iškėlus draugijos likvidavimo
klausimą, už likvidavimą buvo
vos keli balsai, o 80 pasisakė
už tolimesnę gyvavimą.

LIETUVIŲ BANKAS NETURĖJO NUOSTOLIŲ

Galutinai paaiškėjo, kad sau-
sio 11 d. plėšikai iš Lietuvių
Banko pagrobė \$34,570.31. Poli-
cija surado ir gražino bankui
\$7,731.00. Likusius \$26,839.31
sausio 16 d. bankui išmokėjo
apdraudos bendrovė Fireman's
Fund Indemnity Co., Chicago,
Ill., kurios atstovas Clevelande
yra P.P. Muliolis.

THE MATTER PLAYERS

pirmą šių metų vaidinimą ren-
gia sausio 20, 21 ir 22 dienomis.
Vaidins "The Gentle People"
(Kilnieji žmonės), Irwin Shaw
veikalą. Vaidinimas bus Good-
rich House Auditorium, 1420
East 31 st. Bilietus galima gau-
ti prie durų, po 60 centų.

KAIP PAZINTI VĖŽIO LIGĄ JOS PRADŽIOJE

Vasario 1 d., trečiadienį,
1:30 val. p.p. Higby auditorijoje
žinomas Clevelando chirurgas
dr. John H. Lazzari skaitys pas-
kaitą "Vėžio ligos pažinimas".
Įėjimas nemokamas.

ATVYKO ČIUBERKIAI

Pereitą ketvirtadienį į Cle-
velandą iš Vokietijos atvyko Jo-
nas ir Regina Čiuberčiai. Apsi-
stojo pas A. Smigelskį, Parma,
Ohio, kuris jiems sudarė, kas
buvo reikalinga atvykti į Ameri-
ką.

Jonas Čiuberkis DIRVOS skai-
tytojams jau yra pažįstamas,
kaip J. Meškuitis. Pereitą va-
sarą DIRVOJE buvo spausdina-
mi jo atsiminimai, pavadinti
"Painus yra kelias į laisvę". Ten
buvo aprašyta, kaip jis, išėjęs
iš Stutthofio koncentracijos sto-
vyklos, turėjo apsimesti lenku,
kad galėtų išsiskirti nuo raudon-
ųjų "išlaisvintųjų", ir kaip jis
pašalino kelias pagaliau pralin-
do pro geležinę uždangą.

Koncentracijos stovyklon jį
vokiečiai buvo uždarę už veiki-
mą prieš hitlerininkų okupacinę
valdžią Lietuvoje.

SLA 14 KUOPA

Vasario 4 dieną rengia susipa-
žinimo pobūdį, susipažinti su nau-
jaisiais kuopos nariais — nau-
jakuriais.

Todėl visus kuopos narius
kviečiame atsilankyti, o kartu
paskieskite ir savo pažįstamus.
Laiką tikrai linksmai praleisite.

Pajavairinimai bus šie:

Prie 15 štalų kortavimas, kiek-
vieno stalo laimėtojas gaus do-
vaną (Kortas prašome atsiņeš-
ti). Be to, loterijoje galėsite
laimėti didelį, gražų gaidį, ska-
nų tortą ir vyno bonką.

Bufiete rasite gardaus gėrimo
ir skanių užkandžių, jų tarpe
ir lietuviškų kugelių.

Smagiai galėsite pašokti.

Pobūvis rengiamas Lietuvių
Salėje.

Pradžią 7 val. vakaro. Įėj-
mas tik 35 centai.

Kuopos Valdyba

PRANEŠIMAS

Susivienijimo Lietuvių Ame-
rikoje Clevelando 136-toji kuopa
savo organizatoriumi yra išrin-
kusi tremtinį Bronių Bartkūną.
Visi Clevelandan atvykę nau-
jakuriai prašomi įstoti į SLA ei-
les. Visus reikalus jums padės
sutvarkyti Br. Bartkūnas. Jo
adresas: 1017 E 69th St. Telef.
HE 7722.

Jonas Alekna
136 Kuopos Pirmininkas

AUTOMOBILISTAMS

Policijos viršininkas sako:
"Policija mažai ką begali pa-
daryti, kai nelaimė jau yra
atsitikusi. Ji gali tik pasirūpinti
sužeistaisiais ir areštuot
nusi-
kaltusius asmenis, dėl kurių ne-
atsargumo ar apslėidimo įvyko
nelaimė. Todėl geriausia iš anks-
to daryti viską, kas apsaugotų
nuo nelaimių".

Todėl jis ragina automobilis-
tus žiemos metu uždėti ant ra-
tų grandines ir važiuoti lėčiau.
Be grandinių, apsnigtam kely,
20 mylių greičiu važiuojant au-
tomobilį sustabdyti reikia 75 pė-
dų, o ant apledėjusio kelio —
183 pėdų. Važiuojant 30 mylių
greičiu ant apledėjusio kelio au-
tomobilį gali sustabdyti tik per
412 pėdų. Uždėkite grandines
ir lėtai važiuokite.

MIRIMAI

MARIA KRIZINAUSKIENĖ,
55 metų, 6714 Wade Park Ave.,
pereitą penktadienį tapo sužeis-
ta automobilio ir sausio 14 d.
mirė. Palaidota Lakeview kapi-
nėse sausio 18 d. Liko dukterys
Izabelė Lewis ir Marijona ir
brolis Jonas Puskunigis.
Laidotuviams patarnavo Ja-
kubs & Son Funeral Home.

MOKESČIŲ DEKLARACIJOS

kelia susirūpinimo visiems, o
ypač naujakuriams, kuriems pir-
mą kartą tenka su jomis susi-
durti. Daugelis kreipiasi į DIR-
VĄ, prašydami paskelbti pa-
aiškinimų, panašiai, kaip buvo
paskelbta apie pusmetinių pra-
nešimų užpildymą.

Bet mokesčių deklaracijos
daug sudėtingesnės ir užpildy-
mas įvaruoja pagal šeimos aplin-
kybes. Per laikraščius visus iš-
mokyti jas užpildyti negalima.
Daugumas net ir labai seniai
Amerikoje gyvenančių patys tų
deklaracijų neužpildinėja, bet
kreipias į specialistus. Daugelyje
vietų šiuo metu pasirodo iška-
bos, kurios sako, kad čia užpildo-
ma "Income Tax Returns".

Mes pasirūpinome, kad toks
vienas specialistas ir DIRVOS
redakcijoje priimtų užpildyti to-
kias deklaracijas.

Jis pradės tą darbą nuo vasa-
rio mėn. pradžios. Deklaracijų
užpildymo laikas baigiasi kovo
15 dieną. Ktame numeryje pa-
skelbsime, kokiomis valandomis
jis priims ir kokius doku-
mentus reikia atsiņešti, ateinant
užpildyti deklaraciją. Supranta-
ma, tą darbą dirbs lietuvis tei-
sininkas, turis notaro teises, tad
ir nemokantieji angliskai lengvai
galės išsiaiškinti visus klausim-
us.

LAWRENCE R. LYONS,

Clinton apskrities advokatas,
stato savo kandidatūrą į Ohio
valstybės išdininko vietą res-
publikonų partijos vardu. No-
minaciniai rinkimai bus gegužės
mėnesį.

D. EBRIGHT,

dabartinis Ohio valstybės išdi-
ninkas kandidatuos į Ohio gu-
bernatoriaus vietą respublikonų
partijos nominacijoje.

CHAT PATERSON

demokratų partijos nominacio-
se kandidatuos į Atstovų Rūmus
nuo Ohio 22-ros apylinkės.

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus tele-
vizijos priimtuvas. Nariai ir jų
svečiai kviečiami apsilankyti ir
pasigėrėti.

PADEKOS

ELENA SCHNEIDERIENĖ,

migusio Elmer Schneider žmona,
įvertindama artimiją ir prie-
lių užuojautą skaudžią jos gy-
venimo valandą, širdingai dėko-
ja visiems už gražias gėles, pri-
sidėjusiems prie pamaldų ir da-
lyvavusiems šermenyse, laidotu-
vėse bei paminėjime, kuris įvyko
jos mamytės O. Baltrukonienės
namuose; Amerikos Legionierių
Postui 2 nr. ir Amerikos Vetera-
nų Postui 1836 nr už atliktas
karines ceremonijas; Dėlai Ja-
kubs ir sūnui už gražų laidojimo
patarnavimą.

Dėkoja seserims ir broliui, vi-
siems artimiesiems, seniems
prieteliams ir naujakuriams,
gausiai dalyvavusiems šermenys-
se ir laidotuvsėse.

Ypatinga padėka reiškiamą
mamytėi Onai Baltrukonienėi,
kuri savo motiniška širdimi tiek
daug stiprybės suteikė šioje ne-
laimėje. Elena Schneiderienė

Izidoriui J. Samui ir Ponai
už aprūpinimą butu savo na-
muose ir parodytas nepaprastai
nuoširdžias pastangas, parūpi-
nant baldus bei kitus buto įren-
gimus, reiškiamą giliausią pa-
dėką.

Ona ir Alfonsas
Mikulskiai

Širdingai dėkojame p. Miš-
čikams ir p. Salasevičiams už
sudarytas garantijas ir materi-
alinę paramą gyvenant Europo-
je, ir įsikuriant Amerikoje.

Taip pat mūsų širdingiau-
sia padėką pp. Samams už su-
teiktą butą ir puikų jo įrengimą,
motinišką rūpestį mūsų nauja-
gimiu sūneliu Raimundu.

Jadvyga ir Eduardas
Čapkevičiai

Letuvos Diplomatai. Atstovui
ir BALFo Igaliotiniui Prancūzi-
joj dr. S.A. Bačkui, Lietuvių
Šalpos D-jos Valdybai Prancū-
zijoje, ypatingai jos pirmininkei
O. Bačkienėi, giminėms ir pa-
žistams Amerikoje, padėju-
siems mums atvykti į Amerką,
reiškiamą gilią padėką.

Sakavičiai

Kalėdų proga Clevelando Lie-
tuvų Moterų Klubas buvo įpa-
reigojęs "Kalėdų Senelį" apsi-
lankyti kai kuriose lietuvių at-
vykėlių šeimose ir apdailinti jas
kalėdinėmis dovanėlėmis. Ka-
dangi ir mes turėjome laimės
pamatyti tą gerąjį "Kalėdų Se-
nelį" ir gauti iš jo gražių dova-
nėlių, tad mums labai malonu
pareikšti nuoširdžią padėką Lie-
tuvų Moterų Klubui.

A. ir E. Klimas

Didžią padėką reiškiamą Ma-
rijai Muliolienėi, padariusiai
daug gero mūsų dukters mokslo
reikalais bei parodžiusiai daug
rūpestingumo ir nuoširdumo ki-
tais atvejais.

HIPPODROME

Pirmą kartą Clevelande pasi-
rodys žymiausias šio sezono fi-
lma "All The King's Men", ku-
rioje vaizduojama stambaus po-
litikieriaus iškilimas ir kritimas.
Svarbiausiose rolėse Broderick
Crawford, Joanne Dru, John
Ireland, John Derek ir Mercedes
McBride. Filma rodoma Hip-
podrome nuo ateinančio trečia-
denio, sausio 25 dienos.

RKO Keith's 105th

Sausio 18-21 dd. "The Lady
Takes a Sailor" su Jane Wyman
ir Dennis Morgan.
Sausio 22-24 dd. — "Holyday
Affair".

LIETUVA TIRONŲ

PANCIUOSE — teisy-
bės žodis apie tai, kas
atsitiko su Lietuva. 312
pusl. Kaina \$2.00

Darom naujas AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiaus negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Namų adresas: 7204 Donald Ave.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę
7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laik-
rodėlių ir visokių graždaikėlių, už nupigintą kainą.

Pilnai padengta apdrauda U.Tah 1-4515
W.M. DEBBS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčioje, kreip-
kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įval-
riuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas
zartantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkeli - Wirby
Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—
6202 SUPERIOR AVE. Henderson 9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga
Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:
Della E. Jakubs
William J. Jakubs
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1763

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE. 2498